Қишлоқ ҳақиқати

1993 йил 4 март
ПАЙШАНБА
№ 27 (5.470).
НАРХИ: ОБУНАЧИГА 3 СЎМ. СОТУВДА 5 СЎМ.

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ДАЛАЛАР УЙҒОҚ

ТАРАДДУД

Олтинкўл районидаги «Тошкент» жамоа хўжалиги аъзолари ўтган йили пахта тайёрлаш режасини бажармадилар. Бунинг сабаблари кўп. Шароит оғир келди, ёзда ғўзага ўргимчаккана тушиб катта зиён етказди. Меҳнат аҳли йўл қўйилган камчилик ва хатоларни чуқур таҳлил қилиб, жорий йилда мўл ҳосил етиштириш тадбирларини кўраяпти. Ариқ-зовурлар тартибга келтирилмоқда. Маҳаллий ўғит жамғарилаяпти. Ҳозирга қадар 8300 кубометр ҳажмда тупроқ қазиш ишлари бажарилди, 4,5 минг тонна гўнг ташиб чиқарилди. 150 гектар майдон текисланиб, экиш олдидан жўяк олиб қўйилди. Талай миқдорда минерал ўғитлар келтирилди. Уруғлик ҳам жамғарилмоқда. Техника воситаларини шайлаш ниҳоясига етказилаяпти. 8 та ҳайдов трактори, шунча культиватор, сеялкалар ишга тахт. Бу борада Маҳмуд Зокиров, Шуҳрат Расулов, Искандар Қамбаров, Маҳмуд Ўринов кабн механизаторлар кўпчиликка ўрнак. Хўжалик деҳқонларининг бу саъй-ҳаракатлари ўз натижасини беришига шубҳа йўқ.

Ш. КЕЛДИЕВ.

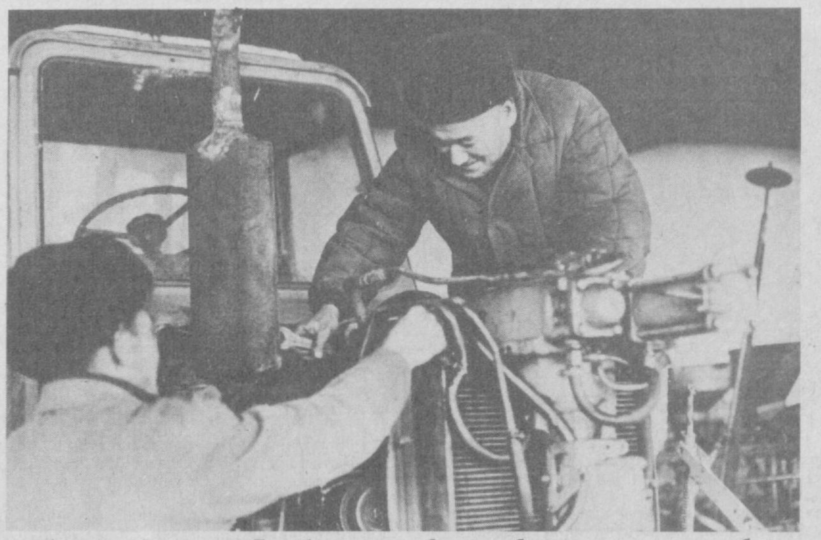

Асака районидаги «Ғалаба» жамоа хўжалиги механизаторлари мавжуд техникани сифатли ва режада белгиланган вақтда таъмирдан чиқардилар. Айни пайтда экиш мавсуми учун трактор ва сеялкалар тахт қилиб қўйилган. Хўжалик раҳбарлари бунинг учун олдиндан барча зарур чора-тадбирларни кўрдилар.

СУРАТДА: механиклардан Мўминжон Маҳмудов ва Мўминжон Отажонов техникани кўздан кечираяптилар.

Ш. АЛИМОВ олган сурат. (ЎзА).

ТЕР ТЎККАНГА ЕР ТЎКАДИ

Деҳқон «Бисмиллоҳир раҳмонир роҳийм» деб Аллоҳдан мадад сўраб, ҳар эрта баҳорда ерга кетмон уради. Яратгандан меҳнатининг баракасини тилайди. Аслида деҳқончиликда йилнинг тўрт фасли ҳам ўзига хос ташвишлари билан тиғиз. Буни таъкидлашимдан мақсад — бригадамиз жамоаси «Қиш — бекорчилик» деб қўл қовуштириб ўтиришмади. Баҳоли қудрат қишки юмушларни вақтида адо этиб, кўкламга аллақачон пешвоз чиқишди.

Бригадамизда 80 дан зиёд киши меҳнат қилади. Аъзоларимиз бир-бири билан аҳил. Таъбир жоиз бўлса, «ерга кетмон сопини санчиб», ундан боғ яратишга қодир. Айни кунларда барча суғориш шахобчаларини юз фоиз тартибга келтириб, далага етарлича гўнг жамғариб қўйдик.

1991 йилда бригадамиз бўйича ҳосилдорлик 34,5 центнердан бўлган эди. Бу — бизнинг шароитимиз учун юқори кўрсаткич, албатта. Аммо ўтган йили пахта тайёрлаш режаси 81 фоиз атрофида қолди. 67 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 23 центнердан ҳосил йиғиб олдик. Хўш, бундай танг аҳволнинг боиси нимада?

Тўғриси, биздан ҳам озмикўпми хатолик ўтди. Бунинг устига деҳқон учун об-ҳаво жуда ноқулай келди. Пайкалларимизни уч маротаба бузиб экдик. Июнь ойининг бошларида ҳам ерга чигит қададик. Рости, кўп йиллик деҳқончилик тажрибамда бундай оғир шароитда пахта етиштирганимизни эслай олмайман. Лекин айбни табиат инжиқликларига қўймоқчи эмасман.

Хўш, ўтган йили колхозчиларнинг даромади қандай бўлди, бунинг устига бозор иқтисодиёти, деган савол туғилиши табиий. Ҳар қалай, халқимизда «Ишлаган — тишлайди» деган мақол бор. Астойдил тер тўкканлар меҳнатига яраша ҳақ олишди. Сувчимиз Амир Товбоевни олиб кўрайлик. У кишининг оиласидан жамоамизда жами 4 киши ишлайди. Қизлари ҳам, ўғиллари ҳам меҳнатсевар. Йил якунида бу оила аъзолари 80 минг сўм пул олишди. Шунингдек, механизаторимиз Ғулом Алимов, сувчи Мусаддин Абдусаломовлар оиласи ҳам мўмай даромад олишди. «Барака — меҳнатда» деб бекорга айтишмаган.

Ҳозир пахтага ажратилган 60 гектар майдонимиз, картошка, карам ва бошқа сабзавот экинларига мўлжалланган ерлар қўлдан чиқарилиб, экишга тахт қилиб қўйилди. Ниятимиз — ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш. Бутун саъй-ҳаракатимиз шу мақсадга қаратилган. Амир Товбоев, Мусаддин Абдусаломов, Жалил Усмонов, Бобошер Ғаниев, Карим Ўроқов сингари пешқадамлар дала ишларида барчага намуна бўлишаяпти.

Хўжалигимизда, умуман районимизда ҳар йили Наврўзни кенг нишонлаш анъанага айланган. Ўтган йили бизнинг Таллак қишлоғида шу муносабат билан катта тантана бўлган эди. Кўпкари, халқ ўйинлари, санъаткорларнинг ранг-баранг чиқишлари, дошқозонларда қайнаган сумалак ва турфа таомлар халқимизнинг нечоғлик удумларига бўлган садоқат ва соғинишини кўрсатди. Бу йил ҳам анъана давом этади. Тараддуд бошланди. Хўжалигимиз бошқарувининг раиси Тўхтамурод Абдумуродов эл ишига ҳамиша хайрихоҳ.

Сайдулла ЎРОҚОВ,
Иштихон районидаги Ҳамид Олимжон номли жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи.

САБЗАВОТ МУАММОСИ

Ўринбой Турсунов бошлиқ бригада аъзолари бултур 46 гектар майдондан 1200 тонна маҳсулот топшириб, 1,5 миллион сўм даромад олдилар. Жамоада 40 киши меҳнат қилади. Йил якунига кўра уларга асосий иш ҳақининг ҳар сўмига 3 сўм 12 тийиндан қўшимча тегадиган бўлди.

— Умумий йиғилишда сабзавотчилик қийинлиги, қўл меҳнати кўплиги, бошқа соҳаларга, хусусан, пахтачиликка нисбатан даромад камлигини ҳисобга олиб, йил охирида тармоқ ходимларига пахтакорлар қаторида қўшимча ҳақ тўлашга келишганмиз, — дейди Термиз районидаги «Намуна» жамоа хўжалиги бош агрономи Шароф Олимжонов.

Сабзавоткорлар ўтган йили чакки ишлашмади. Баҳорги ноқулайликларга қарамасдан яхши ҳосил етиштирилди. 200 гектар майдондан 4380 тонна маҳсулот етиштирилиб, асосий қисми тайёрлов идоралари орқали сотилди. Салкам 2 минг тоннаси айрибошлаш йўли билан Россия шаҳарларига юборилиб, ўрнига ёнилғи-мойлаш материаллари, қувур, темир-арматура келтирилди. Гектаридан 200 центнердан ҳосил олинганлигига, сабзавот харид нархи оширилганига қарамай ушбу соҳадан фойда кўрилмаяпти. Шундай бўлса-да миришкорлар аҳолини, аввало шаҳарликларни турли ноз-неъмат билан таъминлашдек юксак вазифани сидқидилдан бажармоқдалар. Жорий йилда 200 гектар ерда сабзавот етиштиришга қизғин тайёргарлик кетаяпти. 75 гектарга эртаги карам экишга киришилди. Бозор Чориев бошлиқ кўчатчилик звеноси 20 гектар майдонга етадиган соғлом ниҳоллар тайёрлади. Энди помидор кўчатларини парваришлашаяпти. Бундан ташқари сабзавотчилик бригадаларининг ўзлари ҳам ниҳоллар етиштиришмоқда.

Эртаги карам экиш даставвал Панжи Раҳимов бошлиқ жамоада бошланди. Бултур пахта етиштирган бригаданинг 64 гектар даласидан 20 гектари сабзавоткорлар ихтиёрига берилди. 8 гектар ерга бир ҳафтада кўчатларни ўтқазиб бўлиш мақсад қилинган. Қишда қор-ёмғир деярли бўлмаганлиги оқибатида тупроқда намлик оз. Ариққа сув келиши кутилса вақт кетади. Ҳозир ниҳолни қадагач, бўғзига оби-ҳаёт қуйилмоқда.

Шерали Улашев бригадасида ош лавлаги уруғини экишга киришилди. Хўжаликда 40 гектарга плёнка остига бодринг қадалди. Хуллас, бундан буён сабзавоткор иши қизигандан қизийверади.

Лекин деҳқонни бошқа бир муаммо ташвишга солмоқда. Бу не ташвишу машаққат билан етиштирилаётган маҳсулотга муносабат. Юқорида хўжаликнинг илғор сабзавотчилик бригадаси йилни қандай якунлаганлиги тўғрисида қисқагина тўхталдик. Ўша Ўринбой Турсунов бошлиқ жамоа бу йил сабзавот эмас, 53 гектар ерда ғўза ўстиради. Гектаридан 30 центнердан ҳосил олиш белгиланган. Чигит қадаладиган майдонда тўлиқ жўяк очилган. Лекин бригадирни ўтган йили етиштирилган 200 тонна сабзига ҳануз харидор топилмаётганлиги ташвишлантирмоқда. Шийпонда уни токайгача сақлаш мумкин? Яхшики, қиш қаттиқ келмади. Бултур ёзда ва кузда килограмми фалон сўм эди. Энди бўлса эга топилмаётир. Йил бошида Россия шаҳарлари билан шартнома тузилганди. Темирйўл харажатлари ошиб кетганлиги учун шериклар маҳсулотни олишдан бош тортишмоқда.

Хўжалик раҳбарлари қўл ковуштириб ўтиришгани йўқ, албатта. Елиб-югуриб харидор излашаяпти. Аммо натижа бўлмаётир. Шаҳардаги дўконда кунига нари борса бир тоннаси сотилаяпти. Бу аҳволда маҳсулотни сотиб улгуриш қийин. Деновда сабзавотни қуритиш корхонаси ишга туширилган. Ундан ҳам нажот излаб кўрилди. Бироқ корхонадагилар қўйган шарт сочингизни тикка қилади. Улар килограммини 3 сўм 50 тийиндан олишга рози. Бунинг устига сабзини хўжаликнинг ўзи саралаб, учини ва кўклайдиган томонини қирқиб элтиб бериши керак. Шунда ҳам 15 фоиз маҳсулот чегирилармиш. Уловидан тушови қиммат, деганлари шу бўлса керак.

Талай кишилар сабзи етиштириб, қиш давомида уни уйда сақлашмоқда. Улар меҳнатлари эвазига ҳақ олишгани йўқ. Фақат «Намуна» жамоа хўжалигида эмас, бошқа жойларда ҳам сақловдаги сифатини йўқотаётган сабзи талай. Деҳқонларнинг ўзларига қўйиб берсангиз сабзавотчиликдан кўра пахтачиликда ишлашни афзал билишмоқда. Шундай экан, тармоққа муносабатни тубдан ўзгартириш лозим.

Б. КЕНЖАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

МАРТ ОБ-ҲАВОСИ

Кўкламнинг дастлабки ойида ҳарорат жадал кўтарила бошлайди. Ўртача ҳарорат февралдагидан 5—8 даража юқори бўлади. Ой охирига келиб иссиқсевар экинларни экишга шароит яралади. Лекин март ойида совуқ тушиш эҳтимоли кўпдир. Кўкламги совуқларнинг охири аксарият вилоятларда ойнинг иккинчи қисмига тўғри келади. Бу йил ҳам жумҳуриятимиз ҳудудига шимол томондан совуқ ҳаво келиб туриши эҳтимоли бор.

Ой давомида ҳарорат кечаси 3 даража совуқдан 2 даража илиққача ўзгариб туради. Қорақалпоғистонда эса тунги пайтлари ҳарорат 7—12 даражагача совиши мумкин. Учинчи ўн кунликка келибгина барча вилоятларда ҳарорат кўтарилиб кечаси 9—14, кундузи 20—25 даражага етади.

Умуман ҳавонинг ўртача ҳарорати меъёрга яқин бўлади. Ёғингарчилик миқдори Фарғона водийси ва жанубий ҳудудларда меъёрдан ошиқроқ, Қорақалпоғистон ва Хоразм вилоятларида меъёрдан камроқ бўлади. Ёғингарчилик асосан биринчи ва иккинчи ўн кунликларда юз беради.

Ёғин-сочинли кунлар сони ҳам меъёрга яқин. Яъни марказий вилоятларда 10—14, шимолда 5—7, жанубда ва Фарғона водийсида 8—10 кунни ташкил этади. Қишлоқ хўжалик юмушларини амалга ошириш учун шароитлар ҳар йилдагидан фарқланмайди.

В. БУЛГАР,
об-ҳавошунос.

Ижтимоий ҳимоялаш таянчи

ПРЕЗИДЕНТ ТАДБИРЛАРИ Сирдарёга НИМА БЕРДИ

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ:

«ХАЛҚИМИЗНИНГ ИСТИҚЛОЛГА МУНОСИБ КАЙФИЯТИНИ, ИШОНЧИНИ, ЁРУҒ КУНЛАРГА АЛБАТТА ЕТИБ БОРАМИЗ ДЕГАН УМИДИНИ БИР ЖОЙГА ТУПЛАСАК — ШУНИНГ УЗИЁҚ КУЧИМИЗГА КУЧ, ҒАЙРАТИМИЗГА ҒАЙРАТ ҚЎШАДИ, ОҒИР СИНОВЛАРНИ ЕНГИБ УТИШДА БИЗГА МАДАД БЕРАДИ».

Сирдарё иродали, эътиқодли, марду майдон чўлқуварлар маскани. Улар садоқатли, меҳнатсевар, улуғ ишларга астойдил бел боғлаган кишилар сифатида қайта-қайта синовдан ўтишган. Мирзачўлни ўзлаштириш, дашту биёбонларда пахтазорлар, боғ-роғлар, экинзорлар яратиш йўлида олиб борилган кураш йилларининг ўзи туганмас бир достондир.

Чўлқувар ҳаёти мураккаб кечди. Янги ерларни ўзлаштиришдаги бир ёқламалик оқибатида маданий-маиший, тиббиёт, савдо хизмати даврдан жуда орқада қолди. Кўп вақт турар жойлар етишмади, одамлар ҳатто ичимлик сувга зор бўлиб яшашди. Устига устак жазирамада маржон-маржон тер тўкиб дур ундирган, неъмат етиштирган фидойилар меҳнатларига яраша ҳақ олмадилар. Шунда ҳам улар нолишмади, яхши кунлар келишига умид қилишди, кимларгадир инсоф тилашди.

Халқдан улуғи, донишманди йўқ. Ниҳоят, у орзиқиб кутган кунлар келди. Мустақиллик шарофати, давлатимиз раҳбарларининг инсонпарвар сиёсати туфайли уларнинг бағрига шамол тегди. Инсон, унинг ҳаёти, эрки, шаъни, қадрқиммати ва бошқа ажралмас ҳуқуқ ҳамда эркинликлари муқаддас саналиб, улар давлат томонидан кафолатланди. Сирдарёликлар ўз садоқатларини амалда намойиш этиб, мустақилликнинг биринчи йилиёқ зарбдорчасига меҳнат қилдилар. Ўтган йили пахтачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик билан бирга дон етиштиришда ҳам яхши натижаларга эришилди. Давлатга ҳар қачонгидан кўп — 57 минг тонна дон топширилди. Йиллик режа 140 фоизга адо этилди.

Вилоят ҳокимлиги Президентимиз мадади, бевосита ғамхўрлиги остида иш юритиб, меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш, муаммоларни ҳал этиш, қайта ишлаш корхоналари сонини кўпайтириш, ишбилармонларни кенг қўллаб-қувватлаш юзасидан аниқ тадбирларни амалга оширмоқда. Мақсадга эришишда юртбошимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг ҳаётбахш тадбирлари етакчи омил бўлиб хизмат қилмоқда. Хўш, сирдарёликлар айни кунларда қандай муқаддас ташвишлар билан яшашмоқда. Юқорида қайд этилган ёрқин режаларни рўёбга чиқаришнинг имкониятлари қандай?

Газетанинг иккинчи саҳифасида шулар ҳақида батафсил ҳикоя қилинади.

ИЖОДКОРЛАРГА МАДАД

СИРДАРЁ. (Телефон орқали олинди). Бозор муносабатларига ўтиш давридаги қийинчиликларни ҳисобга олиб, Сирдарё вилояти ҳокими Ўзбекистон журналистлари ва ёзувчилари уюшмаларининг аъзолари ҳамда вилоят, район, шаҳар рўзномаларининг ходимлари учун ўзлари хизмат қилаётган ҳудудда йўловчи ташийдиган транспортнинг барча (таксидан ташқари) турларида бепул юришини жорий этди. Ижодкорларнинг оғир ва масъулиятли меҳнатини тўғри тушуниб, уларга бир оз бўлса-да енгиллик яратиб берган вилоят ҳокими Ботир Маҳмудовдан миннатдормиз.

Раҳим МЕЛИБОЕВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси Сирдарё вилояти ташкилотининг масъул котиби.

ХУШХАБАР

● Бухоро районидаги Фрунзе номли давлат хўжалигида бир қанча кичик цехлар очилди. Ғишт, лимонад, сабзавот ва мева қуритиш цехлари ана шулар жумласидан. Консерва цехида ишлаб чиқарилаётган помидор ҳалими, компот, шарбатлар, айниқса шотутдан тайёрланган ширин мурабболар кўпчиликка манзур бўлмоқда. Қандолат цехида ишлаб чиқарилаётган парварда, пашмак каби ширинликлар аҳолининг тўй-ҳашамларида дастурхонни безаяпти.

Давлат хўжалиги ишбилармонлари бу билан чекланиб қолганлари йўқ. Йилига 3—5 миллион шартли банка консерва маҳсулотлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган кичик корхонанинг биноси қуриб битказилди. Энди бу ерга МЗС-320 маркали помидор ҳалими ишлаб чиқариш ускуналари ўрнатилмоқда. Бу эса цехларнинг қувватини йилига 55—60 тоннага оширади. Шу йил октябрь ойида шакар ишлаб чиқариш ускуналари ҳам ўрнатилади. Бир сўз билан айтганда, Бухоро районидаги бу хўжаликда йилига 1 миллион шартли банкага етказиб маҳсулот тайёрланмоқда.

● Хоразм шаҳридаги гўшт комбинати шаҳар ташқарисига кўчирилгандан сўнг, ишбилармон тадбиркорлар унинг эски биносидан самарали фойдаланиш йўлини топишди. Иморат ичига мева, сабзавотларни қайта ишлаш ва қуритиш мосламалари жойлаштирилди. Музхона эса музлатиш хоналарига айлантирилди.

● Нукус консерва корхонасида 2 минг тонналик омборсовуқхона қурилди. Унинг бир қисмида қайта ишланадиган, бир қисмида эса шаҳар аҳлига сотиладиган мева, сабзавот, узум сақланмоқда. Шунингдек, корхона ускуналари таъмирланиб, takомиллаштирилаяпти. Қишлоқ меҳнаткашлари етиштираётган маҳсулотлар кўпайган сари, корхона қуввати ҳам ошириб борилаяпти.

● Турғунлик йилларида ўлкамизда қурилган кимё корхоналарининг республика экологиясига қандай таъсир ўтказиши ҳисобга олинмаган эди. Эндиликда Қўқон шаҳридаги кимё, Андижон ва Янгийўл гидролиз корхоналарининг бир қисми спирт ишлаб чиқаришга мослаштирилмоқда.

Жомбой районида йилига бир ярим миллион декалитр спирт ишлаб чиқарадиган корхонани бунёд этиш лойиҳалаштирилаяпти.

Республикамиздаги бир нечта корхоналар мустақиллик туфайли бемалол чет элга маҳсулот экспорт қиляпти. Эвазига эса янги асбоб-ускуналар, линиялар олиб келинмоқда. Ана шундай янги мосламалардан бир туркуми Тошкент вино заводига ўрнатилмоқда. Бу ускуналар бир томондан шиша ва унга ёпиштириладиган ёрлиқларнинг чиройлилигини таъминласа, қолаверса спирт ишлаб чиқаришни йилига 700 минг декалитрга етказишга имкон беради. Бундан ташқари Италияда ишлаб чиқарилган сувни юмшатиш мосламалари ҳам корхоналарнинг қувватини оширди.

Ғазалкент вино заводида бундан буён оқ шароб ҳам ишлаб чиқиладиган бўлди. Унинг турли хиллари дўкон пештахталарини безайди.

Мамлакат Президентига мактуб

Муҳтарам Президентимиз Ислом Абдуғаниевич!

Биз, бир гуруҳ қишлоқ хўжалиги ходимлари Сизнинг том маънодаги инсонпарвар сиёсатингизни якдиллик билан қўллаб-қувватлаймиз. Фидойи меҳнатингиз, ҳаётбахш фармонларингиз шарофати туфайли юртимизда тинчлик, осойишталик ҳукм сурмоқда. Ҳозир қанчалик қийин бўлмасин, бутун саъй-ҳаракат фуқаро бахт-саодати, яхши турмуш кечиришига қаратилаётганлигини барчамиз кўриб-билиб турибмиз. Шу боис эл-юрт ўртасида обрў-эътиборингиз кун сайин ошаётир.

Меҳнаткашларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш юзасидан аниқ тадбирлар амалга оширилмоқда. Аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш, хонадонларни газлаштириш, фермер хўжаликларини ривожлантириш, пахта харид нархларини оширишга қаратилган хайрли тадбирларингиз қаддимизни тикламоқда, бозор муаммоларини енгиб ўтишда етакчи омил бўлмоқда. Буларнинг ҳаммаси эртанги кунга бўлган ишончимизни мустаҳкамлаб, унумли, самарали меҳнатга чорламоқда.

Қадрли Президент!

Гурлан райони меҳнаткашлари ўтган йили барча соҳалар бўйича режаларни ортиғи билан бажардилар. Айниқса пахта, шолидан юқори ҳосил етиштирилди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг харид нархлари оширилганлиги меҳнат унумдорлигини оширишда, ялпи сафарбарликни таъминлашда муҳим роль ўйнади. Биз, районимиз меҳнат аҳли номидан Сиз — муҳтарам Президентимизга узоқ умр, соғлиқ-саломатлик, улуғ ва мўътабар ишларни муваффақиятли рўёбга чиқаришда куч-қувват тилаймиз.

Эҳтиром билан:

Олимбой ТИЛЛАЕВ — Иброҳим Холматов номли жамоа хўжалиги бригадаси бошлиғи;

Тўлибой РАҲИМОВ — «Зарбдор» жамоа хўжалиги бригадаси бошлиғи;

Бўрон ОТАБОЕВ — «Гулистон» давлат хўжалиги бригадаси бошлиғи;

Ўринбой ОМОНОВ — Навоий номли жамоа хўжалиги бригадаси бошлиғи;

Шомурод ЖУМАТОВ — «Амударё» жамоа хўжалиги механизатори;

Тозагул Полвонова — «Намуна» жамоа хўжалиги сигир соғари;

Дурия САИДОВА — «Янгиобод» давлат хўжалиги шоликори.

ТАРТИБНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ — ҲАММАНИНГ БУРЧИ

Нукусда Қорақалпоғистон Республикаси юрт оғаларининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш масалаларини, уюшган жиноятчиликка қарши курашда ҳуқуқни ҳимоя қилиш идораларининг фаолиятини такомиллаштириш вазифаларини муҳокама қилдилар. Бу ишда жамоатчиликнинг иштирокини кучайтириш зарурлиги қайд этилди.

Йиғилишда Қорақалпоғистон Олий Кенгашининг Раиси У. Аширбеков нутқ сўзлади.

Юрт оғалари жиноятчилик, шу жумладан уюшган жиноятчилик ортиб бораётганлигидан хавотирлик билдирдилар, республикада ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш юзасидан аниқ чора-тадбирларни белгиладилар. Муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул этилди.

Қорақалпоғистон юрт оғалари йиғилишининг қатнашчилари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга мурожаатнома қабул қилдилар.

(ЎзА).

Ижтимоий ҳимоялаш таянчи

ПРЕЗИДЕНТ ТАДБИРЛАРИ Сирдарёга НИМА БЕРДИ

Мирзаобод районидаги Т. Аҳмедов номли жамоа хўжалигида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Йигирмага яқин миллат ва элат вакиллари ҳамжиҳатликда меҳнат қилиб, барча соҳани бирдек ривожлантиришга эришмоқдалар. Президент фармонларини бажариш юзасидан олиб борилаётган хайрли ишлар бозор муаммоларини ҳал этиш, бунёдкорлик ишларини жонлантиришда муҳим омил бўлмоқда. Асосий тармоқ — пахтачиликдан ўтган йили мўмай даромад олинди.

СУРАТДА: (чапдан) бригада бошлиғи А. Зулпанов, район ҳокими Ш. Мирзаев, ХДП бошланғич ташкилот котиби С. Ҳакимов, бошқарув раиси Э. Умаров ҳамда бўлим ҳосилоти А. Аҳмедов ижтимоий соҳа масалалари хусусида фикрлашишмоқда.

Н. АЛМУРОДОВ олган суратлар.

ПРЕЗИДЕНТИМИЗ И. А. Каримов давр дастури — «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли», «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» рисолаларида ҳозир биз учун энг муҳими аҳиллик, ҳамжиҳатлик, тинчлик-хотиржамлик эканлигини алоҳида уқтирган. Зеро, бусиз яхши ҳаёт, муваффақият бўлмаслигини айрим нотинч жумҳуриятлар мисолида кўриб турибмиз. Сирдарё вилоят ҳокимлиги юртбошининг ана шу йўл-йўриқларига қатъий амал қилиб, ҳар иш жойида соғлом, ижодий муҳит яратиш, халққа яқин бўлиш, омма ишончини қозониш, чўлқуварлар кайфияти, орзу-интилишларини чуқур ўрганиш, муаммоларни иложи борича жойида ҳал этишга алоҳида эътибор бермоқда. Бозор шароитида омилкорлик, ташаббускорлик кўрсатиб, оммани мақсад сари тўла сафарбар этишга эришаётган эътиқодли раҳбарлар, мутахассислар қўллаб-қувватланмоқда, ибратли тажриба, ташаббуслар кенг оммалаштирилаяпти. Айни пайтда давр руҳини чуқур ҳис этмаётган, лозим даражада жонбозлик кўрсатмаётган кишилар фаолиятига муносиб баҳо берилмоқда.

Шу ўринда бир мисол. Мирзаобод районида (олдинги Комсомол) иш орқага кетди. Етакчи раҳбарлар орасида адоват кучайди. Тарафкашлик, бир-биридан камчилик излаш авж олди. Оқибатда иш қолиб, ўзаро муносабатларни аниқлашга зўр бердилар. Вилоят ҳокимлиги вазиятга тўғри баҳо бериб, Ўзбекистон халқ депутати Ш. Мирзаевни район ҳокимлигига тавсия этди. У соғлом кучларни бирлаштириб, чиркин иллатлар илдизига болта урди. Халқ депутатлари, уруш ва меҳнат фахрийлари ёрдамида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан белгиланган тадбирларни изчил амалга оширишга киришди. Районда истиқомат қилаётган 180 нафардан ортиқ Улуғ Ватан уруши фахрийлари, 103 байналмилалчи жангчи, 11 нафар Чернобиль ҳалокатини тугатишда қатнашганлар ҳамда 1-гуруҳ касалмандлари, қаровчиси йўқ кимсалар алоҳида ҳимояга олинди. Деҳқонларга кенг эркинлик берилди, ишбилармонлар қўллаб-қувватланди. Бир вақтлар қишлоқда яшаб, ерга зор бўлган кишилар елкасига офтоб тегди. Мингга яқин оиланинг кўпчилиги томорқада буғдой, маккажўхори, сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштиришга киришдилар. Бу оилалар моддий манфаатдорлигини таъминлаш, ноз-неъмат етиштиришни кўпайтиришда муҳим омил бўлди. Шу боис чўлқуварлар ҳаётбахш тадбирлар чиқарган ҳурматли Президентимизга самимий миннатдорчилик изҳор этишмоқда.

Фармонлар шарофати туфайли маъмурий буйруқбозлик услуби деярли барҳам топди. Иқтидорли кишилар ўз қобилиятларини намоён эта бошладилар. «Коммунизм» жамоа хўжалигида инкубатория ишга туширилди. Ҳозирги кунда бу ерда 10 мингдан ортиқ жўжа очирилиб, аҳолига сотилмоқда. Уста деҳқонлар кузги ғалладан бўшаган майдонларда сабзавот, полиз, картошка етиштиришни йўлга қўйдилар. Улар мавжуд омборлар, музлатгичларда сақланиб, қишда ҳам эл дастурхонига узлуксиз етказиб берилди.

БОЗОР шароитида аҳолига қулайликлар яратилмоқда. «Советобод» давлат хўжалигида тегирмон, Улуғбек номли совхозда мойжувоз фойдаланишга топширилди. Қатор хўжаликлар Россиянинг Тинда шаҳридан шартнома асосида қурилиш материаллари олишаётгани қисман бўлса-да талабни қондириш имконини бераяпти. Шунингдек, районда ғишт ишлаб чиқарадиган цех, балиқчилик хўжалиги, кичик корхоналар иш бошлаганлиги барчани қувонтирди. Ҳамжиҳатлик, Президент фармонларининг мевалари туфайли районда иш изга тушди. Ўтган йили асосий тармоқ — пахтачиликни ривожлантиришда илдам қадамлар қўйилди. Бироқ ҳали камчиликлар,ечимини кутаётган муаммолар етарли. Буни мирзаободликлар яхши ҳис қилишмоқда.

Президентимиз, ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигида юқори самарани таъминлайдиган омилларга ҳар қачонгидан катта эътибор беришмоқда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш чоралари тўғрисида»ги қарори фикримизнинг исботидир. Қарорда маҳсулотни сотишда хўжаликларнинг мустақиллигини янада кенгайтириш кўзда тутилган. Пахта толасига давлат буюртмаси 80 фоизгача, каноп, тамаки, қоракўл, жун, гўшт ва сутга 85 фоизгача, пиллага 70 фоизгача камайтирилади. Булар қишлоқ хўжалигида бозор муносабатларини изчил ривожлантиришга, маҳсулотни тақсимлаш ва сотишда колхозлар ва совхозларнинг мустақиллигини оширишга, давлатнинг хом ашё ва озиқ-овқатга бўлган эҳтиёжини таъминлашга кафолат беради. Яна аҳамияти шундаки, унда қишлоқ хўжалигини тубдан ислоҳ қилиш, давлат хўжаликларини тугатиб улар мулкини нодавлат тузилмаларга бепул бериш, ерга давлат эгалигини таъминлаган ҳолда ҳақиқий хўжайинлари қўлига топшириш кўзда тутилганлигидир. Қувончлиси шуки, Сирдарёда ўта муҳим масалага алоҳида эътибор бераётган, иқтисодий омил қудратини амалда намоён этаётган билимдон, ташаббускор раҳбарлар оз эмас. Чунончи Оқолтин район раҳбарлари, хусусан ҳоким А. Қаюмов сийқа услубларга батамом барҳам бериб, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг тамомий янги воситаларини дадил жорий этди. Районда машинада терилган пахтанинг 1 тоннасига дастлабига 200 сўмгача ҳақ берилди. Ғўза вегетацияси даврида парваришда банд бўлганларга гектар ҳисобига 320 сўмдан қўшимча тўланди. Умуман қисқа вақт ичида устама тўланган пул 6 миллион сўмдан 35 миллион сўмга етди. Бу одамлар ғайрат-шижоати, ташаббускорлигини жўш урдирди. Оқолтин вилоят районлари ичида энг кўп пахта топшира бошлади. Президент фармонларини бажариш юзасидан белгиланган тадбирларга кўра кичик давлат ва хусусий корхоналар кўпайтирилмоқда. Ҳозир уларнинг сони 40 дан ошди. Ишбилармонлар фаолияти кенг қўллаб-қувватланмоқда. Фермерлар сони 150 дан ошди.

— Ҳамма гап инсон меҳнатини қадрлаш, унинг роҳат-фароғати, бола-чақаси ҳақида ростмана қайғуришдадир, — фикрини ифодалайди фермер Лапас Икромов.— Президент тадбирлари ана шу олий мақсадга қаратилгандир. Юртбошимизнинг республикада, чет мамлакатларда обрў-эътибори тобора ошиб бораётганлигининг асосий сабаби сўз ва иш бирлиги таъминланаётганлиги, меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан аниқ режалар амалга оширилаётганлигидир. Қаранг, Ўзбекистонда фермер хўжаликларини ривожлантириш, шахсий томорқа участкалари майдонларини кенгайтириш мақсадида жамоа секторидан салкам 700 минг гектар ер аҳолига топширилибди. Ахир 70 йилдан ортиқ вақт ичида қишлоқда яшаб ерга зор бўлдик, меҳнатимизнинг роҳатини кўролмадик. Шукурки, Ўзбекистон халқи асрий орзусига эришди.

ВИЛОЯТДА ким билан фикрлашмайлик иқтисодий ислоҳотлар вақтида амалга оширилаётганлигини эътироф этишарди. Давлатга қарашли бўлмаган сектор иқтисодиётда тобора сезиларли аҳамиятга эга бўлиб бормоқда. Ҳосил қилинган миллий даромадда бу секторнинг улуши республика бўйича ҳозирдаёқ тўртдан бир ҳиссадан кўпроқни ташкил этаяпти. Вилоятда ҳам халқ хўжалигини бошқаришнинг ҳаддан ташқари марказлаштирилган тузилмасини тубдан ўзгартириш бошлаб юборилди. Корхоналарга кўпроқ мустақиллик берилмоқда.

— Ғоят оғир шароитда иш юритамиз, — дейди Ховос районидаги Амир Темур номли ижара хўжалиги аъзоси С. Тоҳиров. — Ерлар ўта шўрланган, баъзи жойлар ҳамон ботқоқлик, қамишзор. Ҳар қадамда муаммо. Аммо мустақиллик нашидасини, ҳукуматимиз мададини ҳис қилаяпмиз. Пахта харид нархи тўққиз баравар ошганлиги заршуносга катта мадад бўлди. Энди яхши ишлаб, мўмай даромад олиш мумкинлигига барча чуқур ишонди. Ўтган йили зўр омилкорлик билан иш юритдик. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар амалга оширилди. Моддий манфаатдорлик алоҳида диққат марказида бўлди. Саъй-ҳаракат зое кетмади. Ҳосилдорлик гектарига 10 центнерга ошди. Даромад қарийб 40 миллион сўмни ташкил этди. Соф фойда 7 миллионга борди. Энг қувончлиси, меҳнат аҳлига 1 миллион 200 минг сўмдан ортиқ қўшимча маблағ тарқатилди.

Гулистонлик меҳнат фахрийси Б. Исломов ўз миннатдорчилиги қуйидагича изҳор этади.

— Президентимиз «Ўзбекистон» —келажаги буюк давлат» китобида таъкидлаганидек, илгари яхлит халқ хўжалик мажмуининг бир қисми бўлган ва марказнинг иқтисодиётни фақат хом ашё билан таъминлаш сиёсати оқибатининг салбий таъсирини бошдан кечираётган Ўзбекистон ҳозир ҳам бошқа республикалар билан хўжалик муносабатлари орқали чамбарчас боғлангандир. Бундай шароитда ҳамкорликни давом эттиришга мажбурмиз. Чунки республика ҳаётий зарур озиқ-овқат маҳсулотлари — дон, қанд-шакар, гўшт ва бошқа маҳсулотларни, халқ истеъмоли молларининг кўп хилларини четдан олиб келишга мажбур бўлаяпти. Бунда ҳар гал нархларни тўхтовсиз ошириб бораётган монополиячиларнинг оғир шартларига дуч келинаётганлигини халқимиз кўриб-билиб турибди. Президентимиз фуқаролардан ҳеч нимани аямаётир. Ўтган йили доннинг ўзидангина 3,2 миллион тонна, гўшт 40,5 минг тонна чет мамлакатлардан харид қилинганлигининг ўзи кўп нарсани айтиб турибди. Ахир улар валюта ҳисобидан олинмоқда. Шу боис ўзимизни мамлакатимизнинг асл фарзандлари деб билсак Президентимиз атрофида маҳкам жипслашиб, мустақиллигимизни мустаҳкамлашга баҳоли қудрат ҳисса қўшишимиз керак. Зеро, кимнинг ким эканлиги ҳозиргидек нозик дамларда яққолроқ намоён бўлади.

СИРДАРЁ вилоят ҳокимлиги Президент фармонларини бажара бориб, аҳолининг кам таъминланган табақасини ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор бераяпти. Бахтимиз, фахримиз бўлмиш фахрийлар иззат-ҳурматда. Ҳаётбахш тадбирлар туфайли ўтган йили 63 мингдан ортиқ пенсия ва нафақа олувчининг пуллари қайтадан кўриб чиқилди. **Ҳозир пенсиянинг ўртача миқдори 5 минг сўмни ташкил этаяпти. Нафақахўрлар 5 минг кишига, янгитдан тақдим этилганлар сони эса 4.500 кишига ортди. Қарийб 700 уруш ногиронининг уйлари шахсий мулк сифатида расмийлаштирилди. Вилоят ижтимоий таъминот бошқармаси бошлиғининг эътироф этишича, сўнгги икки йил ичида 206 нафар Улуғ Ватан уруши ногиронига бепул «Запорожец» автомашинаси тақдим этилди. 131 нафари янги уйли бўлишди. 278 нуронийнинг квартиралари яхшилаб ремонт қилиб берилди. 280 нафарига шахсий уй қуриш учун ер ажратилди.**

Кишиларни эъзозлаш, меҳр-мурувват уруғини сочишда «Ғамхўрлик» ҳудудий марказининг ҳиссаси катта бўлаяпти. Унда тўртта ижтимоий ёрдам бўлими бор. Меҳрибонлар 370 дан ортиқ қаровчисиз кишиларга уйларига бориб беминнат ёрдам кўрсатишмоқда.

Вилоятда аҳолини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашга жиддий киришилган. Ўтган йили Деҳқонобод—Гулистон сув қувури ишга туширилди. Эндиликда Сирдарё марказига 120 кубометр оби ҳаёт етказиб берилмоқда. Унинг иккинчи навбати қурилиши изчил давом эттирилаяпти. Хайрли иш ниҳоясига етказилса Боёвут—Гулистон—Ховос районларидаги кўплаб қишлоқларнинг аҳолиси ичимлик сувдан баҳраманд бўлади. Икки йил ичида 102 километрга газ қувурлари ётқизилиб, 4700 дан ортиқ хонадонга зангори олов борди. Қишлоқларда мактаблар, болалар боғчалари, маданий-маиший муассасалар қурилди ва қурилмоқда. Сирдарёликлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари Исмоил Ҳакимович Жўрабековдан ғоят миннатдордирлар. Боиси—махсус ишлаб чиқилган дастурга тавсия этилган таклиф-мулоҳазалар бўйича лойиҳалар тайёрлаш, меҳнатни ташкил этишда Исмоил Ҳакимовичнинг мадади катта бўлди. Мутасадди раҳбарлар халқ манфаати йўлида жонбозлик кўрсатганликларини шундан ҳам билса бўладики, Гулистон шаҳрига ичимлик сув муддатидан анча илгари келтирилди...

Ховосликлар азалдан оби ҳаёт танқислигини ҳис этиб келишади. Ҳукуматимиз буни ҳисобга олиб районнинг юқори зоналарига сув чиқариб, деярли бекор ётган ерларни ўзлаштиришга маблағ ва куч ажратди. Ҳамма ишлар якунланганида 70 дан ортиқ қишлоқ аҳолисининг яшаш шароити яхшиланади. Ҳозирги кунда насослар тизими қурилиши қизғин давом эттирилмоқда. Бунёдкорлик ишлари учун жорий йилда 96 миллион сўм берилди. Олдинда катта ишлар турибди. Ховос кўркига-кўрк қўшиш, хўжаликларни изчил ривожлантиришга барча куч ва имконият сафарбар этилган. Қирқ қишлоқни оқар сув, 36 тасини ичимлик суви билан таъминлаш, газлаштириш, янги йўллар бунёд этиш эзгу ният. Бундай хайрли ишлар Сайхунобод, Меҳнатобод районларида ҳам кенг ҳажмда амалга оширилади.

Ўтган йили вилоят деҳқонлари, боғбону соҳибкорлари яхши меҳнат қилишди. Йил оғир келган бўлишига қарамай заршунослар уйган хирмон чакки бўлмади. Картошка, сабзавот, полиз, гўшт, мева, узум етиштиришда илдам қадамлар қўйилди. Бир вақтлар ер ўзлаштиришдаги камчиликлар туфайли асосий эътибор пахтачиликка қаратилди. Ижтимоий соҳа масалалари чала-ярим бажарилди. Пахта яккаҳокимлиги юзага келди. Оқибат натижада деҳқон бозорга қарам бўлиб қолди. Эндиликда бундай камчиликларга барҳам берилмоқда. 1995 йилгача аҳолининг картошкага бўлган талабини қондириш ҳаракатида бўлинаяпти. Гулистон райони билан голландиялик фермерлар ўзаро битим тузишди. Жорий йилдан эътиборан чет эл мутахассислари кўмагида «Октябрь» колхозида катта майдонларда картошка етиштириш йўлга қўйилади. Бунда илғор технология амалиётда кенг синовдан ўтади. Шунингдек, Сирдарё районидаги «Шоликор» совхози Хитой технологияси асосида қоғоз ишлаб чиқаришни йўлга қуйиш юзасидан келишиб олди. Ҳозирда қўшма корхона ташкил этилаяпти. Шунингдек Италия, Туркия ишбилармонлари билан алоқа мустаҳкамланмоқда.

Муаммолар етарли. Халқ истеъмоли молларининг 80 фоизи, ишлаб чиқариш воситаларининг 100 фоизи вилоятга четдан келтирилади. Энг ташвишлиси, Сирдарё хўжаликларида етиштирилаётган сабзавотнинг 11 фоизи, ҳўл меванинг 15, пахта толасининг эса 1 фоизигина ўз саноатларида қайта ишланаяпти. Қўшма ва кичик корхоналар, ширкатларни кўпайтирмай туриб мақсадга эришиш мумкин эмас.

Вилоят ҳокими Б. Маҳмудов Ўзбекистон Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессияси якунларига оид учрашув ўтказганида халқ ноиблари, жамоаларнинг вакиллари савдодаги ғирромликлар ҳақида эътирозлар билдириб, мазкур тармоқда қатъий назорат ўрнатишни таклиф этдилар. Шундан кейин олти гуруҳдан иборат комиссия тузилди. Улар зудлик билан текширувни бошлаб юбордилар. Таъкидлаш керак, вилоятга ўтган йили рўзғор учун энг зарур неъматлар — ун, гуруч, ўсимлик ёғи, макарон, қанд-шакар етарли миқдорда келтирилди. Одамлар бу неъматлар қимматга сотиб олиниб, арзон нархда аҳолига тарқатилаётганлигини унутмасликлари керак. Демак, чиқимни қоплаш учун ҳукумат катта маблағ сарфлаяпти.

Кузатишлар шуни кўрсатдики, ҳозирги қийинчиликлардан фойдаланган баъзи савдо ходимлари турли найрангларни ишлатишмоқда. Аввало аҳоли сони тўлиқ ҳисобга олинмаган. Боёвут районида 70.133 киши истиқомат қилади. Вилоят матлубот жамияти 1992 йил мобайнида 65.600 кишига маҳсулот ажратиб келган. 4,5 минг одам учун истеъмол неъмати олинмаган. Сайхунободда 23.229 кишига савдо хизмати кўрсатилиши керак. Амалда 22 минг кишига озиқ-овқат маҳсулотлари ажратилган. Айрим ходимлар виждонни жиғилдонга айлантиришган. Улар нима қилиб бўлса ҳам маҳсулотлардан уриб қолишга ҳаракат қилишган. Сирдарё районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалиги ҳудудида жойлашган дўкон мудири қандни 800 грамм ўрнига 350 граммдан сотган. Сирдарё қишлоқ матлубот жамиятида айрим ўринларда шакар жон бошига 50 фоиз миқдорда тарқатилган холос.

Махсус комиссия аъзолари жойларда бўлишганида баъзи учарлар, шахсий бойлик орттиришга муккасидан кетганлар гуноҳдан, жазодан қўрқмай катта ҳажмдаги молни тарқатишни пайсалга солишаётганлиги ошкор бўлди. Ўтган йилнинг 30 декабрь куни Сирдарё шаҳридаги районлараро улгуржи савдо базасида 4 тонна чой сақланаётганлиги аниқланди. Қизиғи шундаки, ўша пайтда жуда кўп савдо тармоқлари бу керакли неъмат билан таъминланмаганди. Ҳозирги кунда савдодаги эгри қўлларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрилмоқда.

ЧЎЛҚУВАРЛАР республика раҳбариятининг уюшган жиноятчиликка қарши кўраётган тадбирларини ҳам қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Неажаб, айрим қишлоқларда ҳам фуқаролар мулкини ўғирлаш, безорилик авж олди. Назоратнинг бўшлигидан фойдаланган айрим кимсалар шахсий бойлик орттириш учун ҳеч нарсадан тап тортмайдиган бўлиб қолдилар. Бундайларнинг таноби тортилаётганлиги барчани қувонтирмоқда. Махсус текшириш ва рейдлар натижаси «Сирдарё ҳақиқати» вилоят газетасида эълон қилиб борилаяпти. Интизомни мустаҳкамлаш, камчиликларга қарши муросасизлик муҳитини яратишда маҳалла қўмиталарининг фаоллари, уруш ва меҳнат фахрийлари, халқ депутатларининг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Қишлоқ меҳнат аҳли Президент тадбирларининг аҳамияти ҳақида тўхталиб, улар бозор шароитида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш таянчига айланганлигини эътироф этмоқдалар.

— Инсон ким бўлишидан қатъий назар ўз маҳалласининг жонкуяри бўлиши керак, — дейди Сайхунобод районидаги «Гулистон» давлат хўжалиги уста заршуноси С. Холиқназаров. — Яхши-ёмон кунингда ярайдиган, қўллаб-қувватлайдиган ҳаммаҳалладошлардир. Аммо ҳаётда ҳар ким экканини ўради. Эл қайишганга қайишади. Баъзида тузуккина одамнинг тўйида маҳалладан бирон кишини учратмай ҳайратланасиз. Демак ўша одам эл-юрт олдидаги бурчини бажармаган, маҳалладан ажралиб қолган. Бундай ҳаётдан худонинг ўзи асрасин. Қадрли Президентимизнинг «Маҳалла» хайрия жамғармасига маблағ ажратиш тўғрисидаги фармони уларни молиявий жиҳатдан мустаҳкамлаш, муаммоларни ҳал этишда муҳим омил бўлаяпти. Мазкур жамғармага тушаётган пул биринчи навбатда ногиронлар, етим-есирлар, боқувчисиз кишиларни қўллаб-қувватлашга хизмат қилаяпти. Бундан ҳам катта савоб борми? Вилоятимизда кўплаб хўжаликлар, корхона ва ташкилотлар хайрия жамғармасига баҳоли қудрат маблағ ўтказишмоқда. Боёвут районидаги «Деҳқонобод» колхози 100 минг сўм, «Сирдарётранс» бирлашмаси эса битта машина ажратибди. Буларнинг ҳаммаси одамлар ўртасида меҳр-оқибатни кучайтирмоқда. Биз — пахтакорлар халқим деб яшаётган, ҳар қандай шароитда ҳам меҳнаткашга яхши бўлиши учун жонбозлик кўрсатаётган юртбошимизга чин дилдан раҳматлар айтамиз. Белни маҳкам боғлаб, ўзимизга топширилган вазифани сидқидил адо этамиз. Мустақил Ўзбекистонимиз равнақига-равнақ қўшиш учун бутун куч, имкониятни ишга солаверамиз.

Хўжаликлар, корхона ва ташкилотларда бўлганимизда кенг меҳнаткашлар оммаси Президентимиз И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон келажаги буюк давлат» китобини манфаатдорлик билан ўқиб-ўрганаётганликларининг гувоҳи бўлдик. Асар муҳокамасига бағишланган йиғилишларда бозор муаммоларини муваффақиятли ҳал этиш, иқтисодиётни юксалтириш, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг тамомий янги усулларини кенг жорий этиш юзасидан қимматли таклифлар ўртага ташланмоқда. Вилоят ҳокими Б. Маҳмудовнинг жорий йил учун қабул қилган дастурида ҳам инсон омилига асосий ўрин берилган.

— Асарни зўр қизиқиш билан қайта-қайта ўқиб чиқдим, — ҳикоя қилади Боёвут районидаги Навоий номли жамоа хўжалиги бригадири С. Ҳамидов, — Ислом Абдуғаниевич бизни уддабурон, омилкор, давр руҳини чуқур ҳис этадиган кишилар бўлишимизга даъват этганлар. Таъкидланганидек, ҳозирда илғор хорижий фирмалар билан алоқа боғламаган, битимлар тузмаган маҳсулот ишлаб чиқарадиган ҳамда хизмат кўрсатадиган корхоналар бўлмаслиги керак. Шундагина биз жаҳон бозори, ривожланган мамлакатлар билан боғлиқ бўлган очиқ иқтисодиётни барпо эта оламиз. Республиканинг имкониятлари, куч-қудратига қизиқиш катта эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Бу имкониятдан унумли фойдаланишимиз керак. Ҳозирги кунда Ўзбекистоннинг келажаги — экспорт имкониятини ривожлантиришдан иборат, деган шиор барчага маъқул тушаётганлиги ҳам бежиз эмас.

Қўриқ вилоят кишилари эртанги кунга комил ишонч билан боқишмоқда. Жамоаларда яратувчилик меҳнати жўш ураяпти. Муҳими—улар ютуқларни ҳам, камчиликларни ҳам яхши илғаб етишмоқда. Ерқин режаларни муваффақиятли амалга ошириш йўлида жонбозлик кўрсатишаяпти. Бутун диққат-эътибор пахтачилик билан бир қаторда боғдорчилик, сабзавотчилик, дончилик, чорвачиликни ҳам жадал ривожлантириш, қайта ишлаш корхоналарини мумкин қадар кўпайтиришга қаратилмоқда. Бунинг учун Сирдарёнинг имкониятлари етарли!

Мирғиёс ҚАЮМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1. (чапдан) Гулистонлик деҳқон Ш. Нурматов томорқасида етиштирган ҳусайни узум, олма, нокладан ўзи ҳам, шаҳарликлар ҳам баҳраманд бўлишаяпти. 2. Сархил неъматлар омборларда сақланиб, ҳозирги кунда истеъмолчиларга пешма-пеш етказиб берилаяпти. 3. Сирдарё районидаги «Малик» совхозида етиштирилаётган бу зотдор моллар маҳсулдорлиги, сутининг ёғлилиги билан ажралиб туради. 4. Бултур вилоятда ана шундай бўлиқ ғаллазорлардан юқори ҳосил йиғиштириб олишга эришилди.

ИШОНЧ ҚУДРАТИ

• Таҳлил ва таклиф •

Гапни бироз олисдан бошлашимизнинг сабаби бор. Кейинги йилларда давр руҳини белгилаётган сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ва маънавий ислоҳотлар каттаю кичикнинг онгига, тушунчасига, нуқтаи назарларига катта таъсир қилди. Бу ишлаб чиқаришнинг барча жабҳаларида ўз муҳрини қолдираётгани сир эмас.

Бундан бир неча йил муқаддам 30—40 центнердан пахта ҳосили етиштирган деҳқон нимага эга бўларди. Теримчига бир килограмм пахта учун 3 тийиндан 5 тийингача ҳақ тўланарди. Шундай аҳволда орада ишонч қоладими. Қанақа турдаги маҳсулот етиштирманг, меҳнатингиз одил баҳоланмас экан, ўз маҳсулотингизга ўзингиз эгалик қилолмас экансиз, олтин ёки гавҳар қазиб олганингизда ҳам косангиз оқармайди. Акс ҳолда ҳозиргача олтин қазиб чиқараётган навоийликларнинг остонаси тиллодан бўлиб кетарди. Шундай экан, халқимизни шу пайтгача ночор яшаб келганини пахта яккаҳокимлигига олиб бориб тақаш у қадар адолатли хулоса эмас. Буни якун топган йилимизнинг иқтисодий сарҳисоблари ҳам тасдиқлаётир. Гап мустақиллигимиз туфайли ўзбек деҳқонининг эгалик ҳуқуқи аста-секин тиклана бошлаганида, меҳнатининг қиймати адолатли баҳоланаётганидадир.

Юқоридаги хулосани шунчаки айтаётганимиз йўқ. Андижон районидаги Бобур номли давлат хўжалигининг иқтисодий якунлари фикрларимизга аниқлик киритди, чуқурроқ ўйлашга, таҳлил қилишга ундади. Аввалги йили мамлакатимиз Президентининг давлат буюртмасидаги пахтанинг беш фоизи ва режадагидан ортиқчасини хўжаликлар ихтиёрида қолдириш ҳақидаги фармони эълон қилинди. Очиқ гап, аввалига одамлар бунга ишончсизлик билан қарашди. Шу орада пахта терими бошланди. Териб олинган ҳар бир килограмм хом ашёга яхшигина ҳақ тўланди. Бир қадар ишонч пайдо бўлди. Йил охиридаги сарҳисобдан кейин шу нарса маълум бўлдики, хўжалик ихтиёрида 117 тонна тола қолдирилди. Мана шунинг ўзидан 12 миллион сўм даромад олинди. Хўжалик аъзолари кўкламги мавсум олдидан иккинчи марта қўшимча иш ҳақи олишди. Бугина эмас. Ўтган йили 19 миллион 802 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Янги иссиқхона қурилишига 1 миллион 42 минг сўм, янги техника сотиб олишга 1 миллион 85 минг сўм маблағ сарфланди. Чорвачилик бинолари таъмирланди, янги қурилган турар-жойлар электрлаштирилди, радиолаштирилди, телефонлаштирилди. Икки йил давомида 94 километр газ қувурлари тортилди. Мана шуларнинг ҳаммаси пахтадан олинган даромадни кескин кўпайгани шарофатидан эди. Сўнаётган ишонч кўприклари қайтадан тиклана бошлади. Режасиз меҳнатдан онгли меҳнат сари дастлабки қадам ташланди.

Ҳозир деҳқон турли тарғибот-ташвиқотларга, кўрсатмаларга муҳтож эмас. Асосий мақсади имкони борича режадан зиёдроқ пахта етиштириш. Чунки ўша ортиқча хом ашё ўзиники, уни истаган нархда сотиши мумкинлигини яхши билади. Бултур бобурликлар баҳордан ёзгача пахтага меҳр қўйиб ишлашди. Хом ашёнинг харид нархи ошди. Мамлакат Президенти яна бир ҳиммат кўрсатди. Давлат буюртмасидаги оқ олтиннинг беш фоизини эмас, балки ўн беш фоизи ва режадан ортиқчасини хўжаликлар ихтиёрида қолдириш ҳақида Фармон чиқарди. Буни деҳқонлар зўр хурсандчилик билан қабул қилишди. Чунки, аввалги йилги фармон самарасини кўришди. Демак, яхши меҳнат қилишса ўзларида қоладиган хом ашёни 20—30 фоизга етказишлари мумкин.

Йиллик пахта тайёрлаш режасини вилоятда биринчи бўлиб адо этишса ҳам рапорт беришмади. Теримни тобора жадаллаштираверишди. Асосий мақсад етиштирилган хом ашёни сўнгги мисқолигача тез суръат билан йиғиштириб олишга қаратилди. Одамларнинг руҳий кўтаринкилиги шу ниятга мойил эди. Шундай бўлди ҳам. Йиллик режа 135,5 фоизга етказилди. Ҳосилдорлик 28 ўрнига 39 центнердан ошиб кетди. Абдурауф Боқиев, Эргашбой Бахтиев, Козимжон Шарипов, Муталлибжон Абдулазизов, Юсуфжон Мамажонов, Шомурод Отабоевлар етакчилик қилишган бригадаларда эса 40—45 центнерлик марра эгалланди. Хўжалик ўз тарихида биринчи марта ялпи хом ашё ва ҳосилдорлик жиҳатдан энг юқори поғонага кўтарилди.

Даромад кўрсаткичлари қиёсланадиган бўлса қувончли рақамлар кўз олдингизга келади. Режага асосан пахтачиликнинг ўзидан 28 миллион 48 минг сўм даромад олиниши керак эди. Ваҳоланки, давлатга топширилган 85 фоиз, яъни 1135 тонна пахтанинг ўзидан 27 миллион 822 минг сўм даромад қилинди.

Ана энди хўжалик ихтиёрида қолган ўн беш фоиз ва режадан ортиқча пахтадан келадиган даромадни ҳисоблаб кўринг. Ўн беш фоиз хом ашё 199,5 тоннани, режадан ортиқча 35,5 фоиз эса 471 тоннани, жами 670,5 тоннани ташкил этади. Бундан ўртача 219 тонна тола чиқади. Унинг ҳар тоннаси 350 минг сўмдан сотиладиган бўлса олинадиган даромад 76 миллион 650 минг сўмга етади.

Шу ўринда республикамиз Президентининг яна бир Фармонини мамнуният билан эсга олиш жоиз. Унда хўжалик ихтиёрида қолдирилган пахтадан олинадиган даромаднинг 30 фоизини солиқ тариқасида ушлаб қолиш бекор қилинди. Мана буни чинакамига халқни ўйлаш, ғамхўрлик тимсоли деса бўлади. Агар ўша солиқ ўз кучида турганида бобурликлар ҳисобидан нақд 23 миллион сўм маблағ ушлаб қолинган бўлар эди. Бироқ мазкур масаланинг бир томони борки, унга кейинроқ тўхталамиз.

Хўжалик иқтисодий таназзулдан чиқиб оёққа тураётган, пахтачилик мўмай даромад манбаига айланаётган экан, бундан одамлар қандай манфаат кўришаётир. Ёки ҳамон «Эски ҳаммом—эски тос»ми. Йўқ, асло ундай эмас. Ҳар бир пахтакор сидқидилдан меҳнат қилсаки, қувонишга арзигулик даромадга эга бўлаётир. Марҳабохон Бахтиева бир гектар ерда пахта етиштирди. Йил давомида 12,4 минг сўм иш ҳақи олди. Пировард натижага қараб эса 49,5 минг сўм қўшимча ҳақ тегди. Жами олган пули 61 минг сўмни ташкил этди. Шунингдек, Иззатхон Халилова 45,6 минг сўм, Шакархон Ҳамроқулова 50,3 минг сўм, Муяссархон Раҳмонова 50,5 минг сўм ҳақ олдилар. 2 гектар ерда деҳқончилик қилган Улуғбек Тиловолдиев 89,4 минг сўм, 2,5 гектар майдонда пахта етиштирган Кибриёхон Аҳмедова эса 100,5 минг сўм иш ҳақи олишди. Лекин яна бир нарсани унутмаслик керак. Бу давлатга топширилган 85 фоиз пахта ҳисобидан келаётган даромад, холос. Хўжалик ҳисобида қолган 219 тонна толадан олинадиган даромад ҳали тақсимлангани йўқ. У сотилгандан кейин ижарачилар ҳозирги олгани баробарида, балки ундан ҳам зиёдроқ қўшимча ҳақ олишади. Бу пахтачилик янги босқичга кўтарилаётганининг бошланиши, холос. Пахта етиштирган деҳқоннинг қўли 100—200 минг сўм пул кўргани биринчи маротаба экани ҳақиқат.

Амалий ҳаракатлар, моддий рағбатлар, умидлантирувчи жиҳатлар талайгина. Булар хусусида давлат хўжалиги директори Абдували Боласозов, бош бухгалтер Сотволди ака Эшонхўжаевлар билан қизғин суҳбатлашдик. Ҳар иккиси ҳам йил якунларидан мамнун.

— Хўжалигимиз дасти бу йил яна узайди, — дейди директор дилидаги режаларини санаб. — Ижтимоий жабҳаларда кенгроқ ҳаракат қилишимизга имкон бор.

— Суюнишга эртароққа ўхшайди.

Сотволди ака столи устидаги қоғозлардан бирини олдимга суриб қўйдида, ўқиб кўринг ишорасини қилди. Вилоят ҳокимлигининг 1993 йил 13 январдаги «Вилоят махсус фондини ташкил этиш ҳақида»ги қарорида шундай дейилган:

«Район ҳокимлари, хўжаликлар раҳбарлари махсус фондни тузиш мақсадида хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта толасининг 30 фоизини вилоятнинг махсус фондига ажратишни таъминласинлар». Ана холос. Бу — биргина Бобур номли давлат хўжалигидан 23 миллион сўмлик хом ашёни олиб қўйиш деган гапку.

Хўжалик 244 тонна мева топширди. Лекин бу соҳадан ҳам 541 минг сўм зарар кўрилди. Яна нега деган савол туғилади. Чунки меванинг харид нархи 2 сўмдан ошмади. Бошқача солиштирсак беш килограмм олма ёки узумнинг харид нархига бир дона совун олиш мумкин. Ўн килограммнинг пулига бир килограмм пахта мойи келади. Мева ва сабзавотнинг шу қадар сув текин бўлиши хўжаликларга катта иқтисодий зарар келтирмоқда. Мана шу кунларда Андижондаги деҳқон бозорларига кирсангиз мева билан узумнинг нархи 150 сўмдан 350 сўмгача боради.

Йил сарҳисоби шундан шаҳодат бердики, хўжаликда пахтачилик етакчи тармоқ, мўмай даромад манбаи сифатида намоён бўлди. Бир қатор тармоқлар зарар келтираётган бир пайтда пахтачиликдан келаётган соф фойда миқдори йил сайин ошиб бораётир. 1992 йилда ҳам шундай бўлди. хўжаликнинг ҳамма тармоғидан 50 миллион 100 минг сўм умумий даромад олиш режалаштирилгани ҳолда пахтачиликдан 93 миллион 74 минг сўм даромад қилиняпти. Бу сўнгги пиллапоя эмас, албатта.

Пахта тирикка ҳам, ўликка ҳам керак. Ундан олинаётган маҳсулотларсиз рўзғор тебратишни тасаввур қилиш қийин. Ҳар қандай ўсимликдан чиқит чиқиши мумкин. Аммо пахтанинг ғўзапояси ҳам чорва учун тўйимли озуқадир. Уни истаган вақтгача сақлайвериш мумкин. Яна бир фазилати шундаки, Ўзбекистонда биронта экин пахтачиликчалик тўла, мукаммал механизациялаштирилмаган. Пахта биргина жумҳуриятимиз учунгина эмас, бутун дунё учун керак.

Деҳқонлар онгида пахтачиликка бўлган муносабат тубдан ўзгарди. Аввалги йилларда ҳам дурустгина меҳнат қилинар, кўнгилдаги ҳосил яратилар эди. Тазйиқлар, тарғибот-ташвиқотлар қанчалик авжга чиқмасин, пахта йиғим-терими то янги йилга қадар чўзилиб кетарди. Кузги эмас, баҳорги шудгорлашга кўникиб кетилган эди.

Бугун эса тамоман бошқа манзара. Ўтган йил мураккаб келди. Иқтисодий танглик, етишмовчилик, қимматчилик, дўл, жала, сел, омихта бўлиб кетса ҳам пахтакор шашти қайтмади, сабрбардош билан меҳнат қилаверди. Бунинг сабаби аён. Бобурликларнинг интилишлари бунга тимсол бўла олади. Пахта яхши бўлса даромадимиз кўпаяди, рўзғоримиз бут бўлади, дастурхонимизга файзу барака киради. Ялпи хирмон юксалса дон ҳам, озиқ-овқат ҳам, кийим-кечак ҳам ҳаммаси бўлади, деган ишонч уйғона бошлади. Пахтакор чинакам меҳнат қилса алданмаслигига ишонмоқда, яхши ишласа яхши яшашига ишонмоқда. Даласига, пахтасига, Президентига ишонмоқда. Умидларининг оқлигига, поклигига ишонмоқда. Ишончнинг уйғониши субҳи содиқда тоғ ортидан қуёшнинг кўтарилишига ўхшайди. Ишонч уйғонган жойда инсон қадри юксалади, тафаккурида чашманинг тиниқлиги зоҳир бўлади, юрт гуллаб-яшнайди, руҳий кўтаринкилик қанот ёзади. Деҳқон қалбида ишончнинг уйғонгани рост бўлсин. Бобурлик заршуносларда ана шу ишонч баҳори бошланмоқда.

Абдухалил ҚОРАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

Шўр ювиш юқори ҳосил гаровидир. Айни кунларда Урганч районидаги «Оқ олтин» жамоа хўжалиги аъзолари бу муҳим ишга эътиборни кучайтирмоқдалар. Бунинг учун зарур ишчи кучи ва техника воситалари сафарбар қилинган.

СУРАТДА: жамоа хўжалиги бошқаруви раисининг ўринбосари Б. Эрназаров, сувчилар Б. Юсупов ва А. Бобониёзовлар шўр ювиш тўғрисида фикрлашмоқдалар.

Ф. МУҲАММАДИЕВ олган сурат.

200 КИШИГА БЕПУЛ ЙЎЛЛАНМА

Оддий меҳнат кишиларини муҳофаза қилиш Тошкент вилояти ҳокимияти, давлат ва жамоа хўжаликлари раҳбариятининг доимий эътиборида. Куни кеча вилоят ҳокимияти ва касаба уюшмаси қўмитасининг ташаббуси билан йил ўн икки ой далада меҳнат қилган пахтакор, сабзавоткор, боғбон ва чорвадорларнинг соғлиғини яхшилаш мақсадида санаторийда дам олиш ҳамда даволанишлари учун бепул йўлланма берилди.

Шу муносабат билан Янгийўлдаги санаторийда мусиқий тадбир бўлиб ўтди. Тошкент вилоят деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси раиси Камолжон Шодиметов йиғилишни очаркан, шундай деди:

— Далаларда, боғларда эртадан кечгача ишлаётган оддий меҳнат кишиларининг дам олиши, соғлиқларини тиклашлари тўғрисида илгари кам қайғурилар эди. Эндиликда мустақилликка эришдик, ҳукуматимиз ва Президент Ислом Каримовнинг халқчил фармонлари туфайли ҳаётимизда кескин ўзгаришлар рўй бермоқда. Бугунги кунда дастурхонимиз тўкинлиги учун меҳнат қилаётган деҳқонлар ишларига яраша ҳурмат-эҳтиромга лойиқдирлар. Ана шу туфайли вилоят деҳқончилик-саноат мажмуи касаба уюшмаси 200 нафар колхозчи, ишчига бепул йўлланма ажратди. Шунингдек, улар шифо масканида даволаниш билан бир қаторда, маданий хордиқ чиқаришлари учун ҳам 24 кунлик дастур туздик.

Шундан сўнг шифо маскани бош шифокор ўринбосари С. Ю. Шишкина келувчиларни қутлади. Иқтисод фанлари номзоди, доцент Абдувосит Назиров дам олувчиларнинг саволларига жавоб берди. Даволаниш ва дам олишга келганлар ўзларига барча зарур шароитлар яратиб берилганлигидан ғоят мамнун эканликларини айтишди. Жумладан Бекобод районидаги «Деҳқонобод» жамоа хўжалигида 22 йилдан буён ишлаётган ҳамда олти фарзандли Жўравой Умматқулов биринчи марта дам олишга йўлланма билан тақдирланган экан.

— Бизни шунчалик эъзозлаб, шароит яратиб бераётганликларидан ғоят миннатдорман,— дейди у. — Оддий меҳнаткашлар учун қайғураётган вилоят раҳбариятига раҳмат.

Қуйи Чирчиқ районидаги Улуғбек номли жамоа хўжалигида 1976 йилдан бошлаб сувчилик касбини ардоқлаб келаётган Абдуҳошим Шербеков 8 фарзанднинг отаси. У кишига ҳам биринчи марта йўлланма теккан.

Қибрай районидаги «Турон» жамоа хўжалигида 17 ёшдан бошлаб ишлаган 5 фарзандли онахон, бир невараннинг бувижониси Хотира опа Солиҳова намгарчиликдан оёқ-қўлларида оғриқ сезиб юрганди. -Мана энди касалликдан фориғ бўладиган бўлдим, — дейди у.

Янгийўллик Турсуной Турсунова, Бўка районидаги «Янги ҳаёт» жамоа хўжалигидан Ваҳоб Мирзақуловларнинг ҳам қувончи чексиз. Улар мустақил юртимиз ҳукумати ва Президент Ислом Каримовдан миннатдорчиликларини изҳор этишди. Йиғилиш қатнашчилари «Гулшан» дастасининг бадиий раҳбари Миразиз Муҳамедов ижросида дилрабо куй-қўшиқлар тинглаб дам олишди.

Шифо масканидаги қулайликлар билан танишдик. Чунончи, ултратовушли, оҳанраболи гейзер суви билан, электр қуввати ёрдамида даволаш усуллари кенг жорий этилган. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Ҳилола Ҳамдамова, Гулбаҳор Баратова, Ойкарам Исаева каби хушмуомала ҳамширалар беморлар хизматида.

Дарҳақиқат олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ, дейишади. Болтиқбўйи ёки Кавказдан қолишмайдиган ўз шифо масканларимиз бор экан. Эндиликда бу масканларнинг эшиклари ҳамма учун очиқ.

Т. ЁРҚУЛОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

УЛУҒБЕК БОҒИ БАРПО ЭТИЛАДИ

Самарқандда буюк мунажжим Мирзо Улуғбек номида улкан боғ яратилади. Кўклам келиши билан бу ерда ҳар хил ниҳоллар, гул кўчатлари ўтқазиш бошланди.

Маълумки, ЮНЕСКО қарорига мувофиқ келгуси йили улуғ мутафаккир Муҳаммад Тарағай Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги дунё миқёсида нишонланади. Бу ҳақда Самарқанд вилояти ҳокимининг ўринбосари Акрам Худойқулов шундай деди:

— Тарих биздан узоқлашгани сари муҳтарам инсонлар, заковатли аждодларимизнинг бой маданий мероси, бебаҳо хазинаси кўзимизга шу қадар тўтиё бўлиб кўринаверади. Улуғ олим Мирзо Улуғбекнинг хизматларини таърифлашга сўз ожизлик қилади. Бинобарин, унинг Самарқандда фан, маданият, санъат ва меъморчилик ривожига қўшган ҳиссаси беқиёс. У подшолик қилган 40 йил мобайнида бу ер гуллаб яшнагани, шоиру фозиллар, олиму уламолар масканига айлангани билан бугунги кунда ҳам фахрланамиз.

Энг муҳими, Самарқанддаги олим номи билан боғлиқ барча қутлуғ даргоҳларни, тарихий меъморчилик обидаларини қайта таъмирлаш, уларга «иккинчи умр» бағишлаш ниятидамиз. Шаҳарнинг эски қисмида Улуғбек маркази бунёд этилади. Айниқса, унинг номи билан аталувчи Самарқанд меъморчилик-қурилиш олийгоҳи ва унинг атрофида кўп иш режалаштирилган.

Шаҳардаги Улуғбек кўчасини бутунлай янги қиёфага киритиш ишлари, юбилейга аталган совға-саломлар, эсдалик буюмлари тайёрлаш бошлаб юборилганини таъкидлашни истардим.

Ҳ. ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири.

ГАПНИ ГАПИР УҚҚАНГА...

Жалолқудуқ районидаги Ойим қишлоғининг таърифи республикамизга маълум. У айрим район марказларидан обод. Бироқ ундан 6 километр наридаги қўшни Қўтқар қишлоғи хароб. Ваҳоланки, иккаласи ҳам «Ойим» жамоа хўжалиги-ширкатлар уюшмаси ўрамида жойлашган. Қўтқар аҳолиси ҳам шу хўжаликда ишлайди. Қишлоқда яшовчиларнинг баъзилари билан суҳбатлашдик.

Ўсарбой АЛИЖОНОВ, маҳалла оқсоқоли:

— Қишлоғимиз кўҳна. Шу ерда туғилиб, вояга етдик. Лекин у обод бўлмади. Хўжалигимизга кўплаб раҳбарлар бошчилик қилишди. Неча-неча обрўли кишиларни депутат қилиб сайладик, катта ишонч билан наказлар бердик. Лекин кутган натижа чиқмади. Улар қўйнимизни пуч ёнғоққа тўлдириб кетишаверди.

Раҳмонали УМАРОВ, Темирчи маҳалла қўмитаси раиси:

— Ҳалигача ариқ сувидан фойдаланамиз. Баҳордан кузгача у лойқа бўлиб оқади. Пахта далаларидаги оқава сув ҳам қўшилади. Андижон вилояти Кенгаши депутати Раҳматжон Аҳмадовдан артезиан қудуғи ковлашга ёрдам беришини сўраган эдик. Ҳатто пул тўплаб, қувурлар сотиб олиб, ҳамкорликда уни ковлатгандик. Раҳматжон кўп уринди. Афсуски, қудуқдан шўр сув чиқиб, ноилож ишни тўхтатдик. Бизнинг буюртмамизни бажарувчи ташкилот бошқа ердан қовлаш ўрнига пулимизга келган қувурларни ҳам қўшиб бузиб олиб кетди. Айни пайтда унинг бир метри 400—500 сўм. Энди юзлаб метр қувур олишимиз қийин. Вилоят Кенгаши депутати Раҳматжон Аҳмадовга, Ўзбекистон халқ депутати Ўктамжон Охуновга бу ҳақда кўп гапирганмиз. Амалий ёрдам йўқ.

Абдуваҳоб АБДУРАЗЗОҚОВ, тракторчи:

— 5 йил бўлди. Янги маҳаллага 30 хўжалик кўчиб чиқди. Яна уй қураётган оилалар бор. Лекин ҳалигача катта йўлга чиқадиган кўча йўқ. Тунда қоронғи. Чироқ, радиоузель ўрнатилмаган. Қишлоғимизга табиий газ тортишга мутлақо ҳаракат қилинмаяпти. Бир машина тошкўмирни ўн беш минг сўмга сотиб олиб ёқяпмиз. Мактаб йўқлигидан фарзандларимиз 4 километр наридаги уй-мактабга қатнаб ўқишмоқда. Болалар боғчаси, тиббиёт нуқтаси йўқ. Телефон хизмати ташкил этилмаган. «Тез ёрдам»га муҳтож бўлсак ўзимиз боришга мажбурмиз.

Автобус хизмати талабга жавоб бермайди. Қўрғонтепадаги 36-, Андижондаги 2511-, 27-автокорхона раҳбарлари «Андижон-Ойим», «Ойим-Андижон» йўналишлари ишини мутлақо назорат қилишмайди. Йўлкира ҳақини ошириб бўлсада автобусларни мунтазам қатнайдиган қилишларига ҳам розимиз. Аслида «Ойим-Тешиктош» йўналиши очилса айни муддао бўлур эди.

МУАЛЛИФ МУЛОҲАЗАСИ: Юқоридаги талаблар ўринли. Айни пайтда муаммоларни ҳал қилиш учун хўжаликнинг маблағи етишмаслиги мумкин. Аммо «буғдой нонинг бўлмаса ҳам, буғдой сўзинг бўлсин» деган гап бор. Халқ ишониб сайлаган депутатлар, хўжалик ва қишлоқ Кенгаши раҳбарлари меҳнаткашлар дардини тинглаб, йиллар давомида ички имкониятни топишлари, ҳашар йўли билан бўлса-да, айрим камчиликларни тугатишлари мумкин эди. Кўчаларга асфальт ўрнига лоақал шағал тўкишнинг иложи бор-ку. Бунинг учун хўжаликда техника ва ишчи етарли. Баъзи тракторчилар шу ерда яшашади. Қорадарё ўзанидан шағал олиш мумкин. Ёки раҳбарлар кунора Қўрғонтепа орқали район ва вилоят марказларига бориб келишади. Шундай пайтда Қўрғонтепа, Жалолқудуқ ёки вилоят марказидаги автокорхона раҳбарларига учрашиб, автобус хизматини тартибга келтириш мумкин эмасми? Уларда ана шундай ташкилотчилик етишмаяпти.

Халққа суянган раҳбар имконият топиб, эл дардига шерик бўлади. Республикамиз раҳбарияти мутасадди кишилар олдига шундай талаблар қўймоқда. «Ойим» жамоа хўжалиги, қишлоқ Кенгаши раҳбарлари, депутатлар ҳам буни унутмасликлари лозим.

Сафарали АБДУРАҲИМОВ.

ЙЎЛДАГИ ҲАНГОМА

Таътил тугаб, яна Тошкентга отландик. Ҳайриятки, чипталарни ўн кун илгарироқ олиб қўйган эканмиз. Бўлмаса...

Термиз бекати. Вокзалда одамлар гавжум. Кассада «Чипта йўқ» деган ёзув осиғлиқ. Олибсотарларнинг эса бозори чаққон. Чипталар 1000 сўмдан сотилмоқда.

Сариосиё — Тошкент поезди келиб тўхтади. Йўловчилар бир-бирларини турткилашиб поезд томон шошилишди. Чиптаси борлар ҳам, чиптаси йўқлар ҳам ўзини вагонга урди. Мен ҳам бир амаллаб чиптада кўрсатилган ўринга жойлашдим. Вагондаги учинчи қатор (тепадаги) ҳам бўш қолмади. Барча жойлар банд. Йўловчилар кўплигидан танбурда ҳам оёқ қўйишга жой йўқ. Ҳамма ўриндиқлар лиқ тўлди. Манзил йироқ бўлганидан «Кечаси қандай ётиб кетаман, жомоданлар ҳам очиқ жойда»... деган хавотир тинчлик бермасди.

Поезд бир силкиниб, жойидан жилди. Кузатиб борувчи (проводник) патталарни текширди. Паттаси йўқлар билан келишилган нархда ҳисоблашди.

Ҳамроҳларнинг ўзаро гурунги бошланди. Улар нарх-навонинг кўтарилаётганлиги, иш жойи, олаётган маоши, «чипта» ҳақида гапирардилар. Ярим тунки, гурунг тугамайди. Уйқу йўқ, ётадиган жойимизга одамлар ўтириб олишган.

Мен ҳам ўтирганча гоҳ уйқуга кетаман, гоҳ одамларнинг ғала-ғавуридан уйғонаман. Вагонлар совуқ. Адёл йўқ, кузатиб борувчидан олган чойшаблар намлигидан ишлатиб бўлмайди. Тепада ётганлар совуқдан қўнишиб, у ёққа-бу ёққа тўлғанадилар. Поезд эса ўз йўналиши бўйлаб олдинга интилади.

...Туни билан чала ухлаганлару, ухламаганлар тонгда юз-қўлини ювишга шошилдилар. Вагондаги ҳожатхона ифлос. Киришга ийманасан киши. Шундай бўлса-да ноиложсан...

— Эй ука, журналистикада ўқийман дейсиз, ёзинг мана шуларни, — дейди ҳамроҳлардан бири. — Қаранг, вагонларнинг деразаси йўқ. Совуқ. Туни билан ёпинишга адёл йўқлигидан жунжикиб чиқдик. Танқид қилинг, қишлоқда эзилганимиз етмагандай поезда қийналганимиз, дард устига чипқон-ку.

— Агар, газетага ёзсангиз қишлоғимизни ҳам қўшиб ёзинг, — дейди ўзини Бойсун тумани, Гумматак қишлоғидан деб таништирган Чори ака Омонов. — Бизнинг «Қўрғонли» давлат хўжалигимиз 1980 йилда ташкил топган. Хўжалик асосан беда уруғчилигига ихтисослашган бўлиб, баланд тоғлар билан ўралган. Минтақада саккизта қишлоқ мавжуд: Қайроқ, Дуҳаба, Гумматак, Назари, Қўрғонча, Деҳибола, Олачапон, Яккатиллар шулар жумласидан. Бизда озиқ-овқат маҳсулотлари олдиндан жамғарилади. Қишга унни ғамлаб қўйганмиз. Чунки ёғингарчилик бошландими, тамом. Кўчалар лой бўлиб, транспорт воситалари у ёқда турсин, одам ҳам юролмай қолади.

Турмушимизни, яшаш шароитимизни айтмай қўяқолай. Газ йўқ. Бизларга яқин орада ҳам газ келиши даргумон. Шу боисдан ҳам ўрмондаги арчаларни кесиб, ўтин қилиб ишлатамиз. Яшаш учун курашиш керак-ку, ахир. Қаҳратон қишда тоғдаги қорнинг совуқ заҳри эт-этимиздан ўтиб, суяккача етиб боради. Бундай пайтда арча дарахтларининг ёшу қарисига қараб ўтирилмайди, кесиб ўтин қилинаверади.

Юқорида айтганимдек, хўжалигимиз беда уруғчилигига ихтисослашган. Пахта етиштирилмайди. Шунинг учун ғўзапоя йўқ. Тўй, маъракаларда, тандирда нон пиширганда, уйимизни иситишда фақат арча дарахтигина кунимизга яраётир.

Қишлоқда бирорта клуб йўқ. Мактаблар номигагина қурилган. Ўқитувчилар етишмайди. Баъзилари ўз ихтисослигига мутлақо тўғри келмайдиган фанлардан дарс берадилар. Ўқувчилар кийими ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Совуқ мактаб биносида болалар қандай кийинарди? Ёғингарчилик кўп бўлган ва айниқса қор ёққан кунлари ўқувчилар мактабга боришолмайди. Мабодо қишлоғимиздан биров олий ўқув юртига кирса, фанларни яхши ўзлаштиролмай дакки эшитади.

Ҳозир мен қишлоқда гараж мудириман. Комбайн ҳам ҳайдайман. Энг илғор ҳайдовчи бўлсам-да оладиган маошим оилани тебратишга етмайди. Ойлик билан яшаш қийин. Худога шукр, томорқа бор. Болаларга майда-чуйда ҳовлимиздан чиқади.

— Ана, — деди Чори ака вагон деразасидан кўриниб турган қорга шамаъ қилиб.— Жиззах тоғлари оппоқ қор билан қопланган. Эҳ, бундай пайтлар тоғликлар учун азоб. Тоққа қор тушдими, печка кун бўйи ёнади. Ғамланган ўтинлар бир ойга ҳам чидаш бермайди...

Чори ака бир лаҳза нигоҳини қорли тоғларга тикиб жим қолди ва яна куйиниб сўзлай бошлади.

— Ука, бу гапларнинг ҳаммасини ёзинг!..

Тошкентга қайтганимдан кейин Сариосиё—Тошкент поездида кўрган-кечирганларимни, бойсунлик Чори Омоновнинг ҳикоясини айнан қоғозга туширдим. Назаримда, шундай қилсак ҳақиқатга тийран қараган бўламиз.

Мени Гумматак қишлоғи аҳолисининг ночор турмуш тарзи, тоғдаги кесилиб кетаётган арчалар, қушлару ҳайвонот дунёси ўйга солди. Бугун яшаш учун курашиб, арчаларни пайҳон қилаётганлар эртага қушларга, доривор ўсимликларга, ҳайвонларга ҳужум қилмаслигига ким кафолат беради?!

Бунга сиз нима дейсиз, азиз газетхон? Бойсун район раҳбарлари, ўрмон хўжалиги ходимлари нима дейишар экан?! Зеро, одамларни етарлича ижтимоий ҳимоя қилинмаслиги оқибатида юқоридаги аҳвол юз бераётган экан. Бунинг ўз вақтида олдини олиш керак.

Раззоқ ШОЙМАРДОНОВ,
ТошДД журналистика факультети талабаси.

ЛИМОНЗОРДА КЎКНОРИ

Бозор иқтисодиёти ҳаммани ишбилармонликка ўргата бошлади. Шаҳарлик ўқитувчиларнинг айрим уддабуронлари хорижий давлатларга қатнаб тижорат билан шуғулланаётган бўлса, баъзи қишлоқ муаллимлари томорқаларига тақиқланган экин экиб, мўмай даромад қилиш йўлига тушди.

Денов туманидаги Фирдавсий номли 57-ўрта мактаб директори Асқар Давлатов ҳам ана шундай «тадбиркор»лардан экан. У томорқасидаги лимонзорда кўздан панароқ 250 квадрат метр жойга кўкнори экибди. Ҳеч ким сезмайди деб ўйлаган бўлса керак-да. Аммо «экинзор»ни ички ишлар ходимларидан яширишнинг иложи бўлмади. Натижада улар томонидан йўқ қилинди.

НАВРЎЗГА ПЕШВОЗ

ХАЛҚИМИЗНИНГ Янги йили ҳисобланган Наврўзнинг замирида гўзаллик, инсонлараро мурувват, дўстлик, биродарлик, ҳамжиҳатлик ва бир-бирларига меҳр-оқибатли бўлиш хислатлари мужассамдир. Одамларда Ватанга, она ерга, табиатга, умуман бутун борлиққа меҳр-муҳаббат Наврўз кунлари яна ҳам камолат касб этади. Тинч яшашга, яхшилик дунёсини барпо этишга, давлатлараро қўшничилик алоқаларини мустаҳкамлашга бўлган иштиёқ ҳам авж палласига кўтарилиши табиий.

Мустақил Республикамизда шу икки йил ичида талайгина воқеалар, инсон дилини қувонтирадиган ўзгаришлар содир бўлди. Янги Конституциямизнинг дунёга келиши, давлат байроғимиз, рамзимиз ва мадҳиямизнинг Олий Кенгашда тасдиқланиши фикримиз далилидир.

Ҳозир баҳор байрамига катта тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Умумхалқ тантанасига республика Маданият ишлари вазирлиги ҳам ўз ҳиссасини қўшиш ниятида.

Наврўз муносабати билан «Мустақиллик» «Тинчлик», «Меҳр-шафқат» хайрия ҳашарини ва телемарафонни ўтказиш тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоят, шаҳар ва районларда, маҳаллаларда, қишлоқ ва қўрғонларда, жамоа ва давлат хўжаликларида халқ сайиллари бўлади. Кўп болали оилаларни тақдирлаш, уруш ва меҳнат фахрийларини шарафлаш, қариялар, ёлғизлар, ногиронларнинг ҳолидан хабар олиш ва уларга ёрдам уюштириш, кўчат ўтқазиш, қардошлик хиёбонларини бунёд этиш, халқ ҳунармандлари ва ҳаваскорлар асарларининг кўргазма-савдоси, шеърият кечалари, ўзбек ва қардош халқлар назми, мусиқаси, халқ ижоди лаҳзалари, санъат усталарининг, ижодкор ёшларнинг концертлари, мусиқали-театрлаштирилган ва мусиқали-спорт ўйинлари ўтказилади.

Бу йилги Наврўз сайилининг аввалгилардан фарқи шундаки, у бир неча кунга мўлжалланган. Республикадаги маданият ва санъат даргоҳларининг кенгайтирилган режаларида барча ҳудудларда қизиқарли тадбирлар ўтказиш кўзда тутилган. Жумладан, пойтахт театрлари Наврўз кунлари вилоят, шаҳар ва районлар аҳолисига маданий хизмат кўрсатади. Аброр Ҳидоятов номидаги ўзбек давлат драма театри 20—21 март кунлари Ангрен ва Олмалиқ шаҳарларида «Отасининг қизи» спектаклини, ушбу жамоанинг иккинчи гуруҳи «Искандар» асарини намойиш этади.

Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри махсус сценарий асосида ўз биноси олдидаги майдонда томошалар кўрсатади. Буларда ижодий жамоа билан биргаликда аскиячилар, қизиқчилар, цирк усталари, ҳажвчилар ҳам қатнашади. Янги «Фиғон» спектакли премьераси бўлади.

Алишер Навоий номидаги ўзбек давлат академик Катта театри жамоаси республика «Наврўз» хайрия жамғармаси билан биргаликда театр майдонида ва бино фойесида кундузи махсус тантаналар ўтказади, кечқурун эса Наврўзга бағишланган катта томоша бўлади.

Республика қўғирчоқ театри жамоаси болалар жамғармаси ва бошқа муассасалар билан ҳамкорликда «Ассалом, Наврўз!» байрамини ташкил этади.

Муқимий номидаги мусиқали драма театри жамоаси Пскент район меҳнаткашларининг талаб ва истакларига биноан ўша ерда катта концерт қўяди.

Ёш томошабинлар ва бошқа театрларнинг бадиий жамоалари ҳам Наврўз кунлари ўзига хос янги томошалар ташкил этиб, байрам тантаналарида қатнашадилар.

Муҳиддин Қори Ёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси ижодий жамоалари «Наврўз наволари» деб номланган ҳафталик дастур тайёрладилар. Бу тадбирни барча вилоятларда навбатма-навбат ўтказиш режалаштирилган.

Қисқаси, Наврўз кунлари 33 та давлат театрлари, 7 та филармониядаги 30 га яқин ижодий жамоа, Ўзбек давлат эстрада бирлашмасига қарашли 20 дан ортиқ бадиий концерт гуруҳлари ва «Баҳор» давлат халқ ансамбли ҳамда жумҳуриятдаги ўн мингдан зиёд бадиий ҳаваскорлик, шу жумладан 260 дан кўпроқ халқ жамоаси фахрий унвонига эга бўлган дасталар ўз санъатларини намойиш этадилар.

Вилоятларда чорвадорларга, қурувчиларга, кончи ва ўрмончиларга Наврўз байрами кунлари 400 дан ортиқ автоклуб маданий-маърифий тадбирлар ташкил қилиб, байрам сермазмун ўтишига ўз ҳиссасини қўшади. 20 дан ортиқ дорбозлар гуруҳи, 100 дан зиёд аскиячи-қизиқчилар, 50 дан кўпроқ бахши-шоирлар, бадиий сўз усталарининг иштирок этишлари ҳам режалаштирилган. Бундан ташқари ўтган йили ўтказилган «Бодом гули» қўшиқ ва рақс ҳаваскор ижрочиларининг кўрик-танлови, «Асрларга тенгдош наволар» созандалар кўриги, бахши-шоирлар танлови, «Марҳабо, талантлар» телевизион фестивали ва бошқа халқ анъаналарини тараннум этувчи кўрик-танловларининг қатнашчилари ҳам байрамда бел боғлаб хизмат қиладилар. Клуб муассасаларида эса ўзбек кино ижодкорларининг халқ урф-одатлари ва анъаналари ҳақида ҳикоя қилувчи бадиий ҳамда ҳужжатли фильмлари намойиш этилади.

Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлигининг маданий-маърифий муассасалар бошқармаси қошидаги репертуар—таҳрир ҳайъати буюртма йўли билан Наврўз байрами сценарийларини ёздирди. Булар Оллаберган Омоновнинг «Наврўз—Навбаҳор келди», Мирзакарим Бобоевнинг «Келди Наврўзи олам — кулди Ўзбекистон ҳам», «Низомжон Парданинг «Марҳабо, Наврўзга» ва бошқа асарларидир.

Шунингдек У. Қорабоевнинг «Наврўз — умумхалқ байрами», М. Равшанов ва Ш. Пардаевларнинг «Наврўз — баҳор байрами», Ҳайитмат Расулнинг «Наврўзи айём», Ғ. Ғофуровнинг «Наврўз халқ байрами» сценарийлари ҳам турли маданият даргоҳларига тарқатилдики, улар асосида томошалар тайёрланмоқда.

Республикамизнинг маданий-маърифий муассасаларида Наврўз байрамига бағишланган қатор тадбирлар ўтказилиши режалаштирилган. Жумладан, 10 кун давомида «Қашқадарё оҳанглари» деб номланган халқ ижодиёти ва маданияти байрами вилоят районларида ўтади.

Бухоро вилоятида Наврўз радиомарафони ташкил қилинади, Сурхондарёда миллий кураш ва спорт турлари бўйича мусобақалар бўлади.

Олмалиқ шаҳрида байрамга аталган марафон ўтказилиб, ундан тушган маблағ хайрия ишларига сарфланади.

Барча вилоятларда «Ассалом, Наврўз» театрлаштирилган томошалар, «Сумалак сайиллари», бадиий жамоаларнинг хайрия концертлари ташкил қилинади. Уларда таниқли ва иқтидорли адабиёт ва санъат арбоблари, вилоят театрларининг жамоалари, ҳаваскорлик халқ жамоалари, санъат ва маданият ўрта махсус ўқув юртларининг талаба ҳамда мударрислари қатнашадилар.

13—14 март кунлари барча маданият ва санъат муассасаларида байрамга бағишланган шанбалик ўтади. Унда жумҳуриятимизни боғу роғларга айлантириш мақсадида 100 мингдан ортиқ дарахт, 150 мингга яқин гул кўчатлари ўтказилади. Майдонлар, кўчалар, ариқлар тозаланади, рассомлар иштирокида Наврўзни улуғловчи шиорлар, алломаларимизнинг Наврўз ҳақидаги ҳикматли сўзлари алвонларга ёзилиб, бино ва сайлгоҳ пештоқларига осиб қўйилади.

Болалар бадиий ижодиёти жумҳурият маркази жамоаси 300 нафар ўғил ва қиз иштирокида марказда ҳаваскорлар ижодий кўргазмаси ҳамда сумалак сайили ўтказишни режалаштирган. Шунингдек Тошкент шаҳри ҳамда Миробод район ҳокимиятлари билан биргаликда Алишер Навоий номидаги театр майдонида, «Меҳржон» болалар сайилгоҳида Ўзбекистон халқ рассоми Рўзи Чориев бошчилигида кичкинтойлар ижод намуналаридан ким ошди савдо кўргазмаси ва «Асфальтдаги тасвир» танлови ўтказилади.

Кутубхоналарда турли тоифадаги китобхонлар учун оммавий тадбирлар мўлжалланган. «Ассалом, Наврўз!», «Наврўзи олам бугун», «Наврўз — баҳор байрами», «Наврўзинг муборак, она юртим», «Наврўзи олам гўзал!», «Марҳабо, Наврўзи олам», «Юртим, ҳар кунинг Наврўз бўлсин!» каби мавзуларда кечалар, адабий-мусиқали композициялар, эрталиклар, китоб кўргазмалари, маъруза ва давра суҳбатлари, викториналар ўтказилади.

Наврўз байрами ҳамда сумалак тарихи, миллий урф-одатлар, жойларнинг ўзига хос миллий анъаналари юзасидан шарҳлар, давра суҳбатлари, «Балли, қизлар» танловлари ташкил этилади. Барча кутубхоналар маҳаллий ташкилот ва муассасалар билан ҳамкорликда байрам дастурхонини ёзиб, Наврўз таомларини, айниқса сумалак, нишолда каби тансиқ тамоларни тарқатадилар. Аввал маданият соҳасида меҳнат қилиб, қарилик гаштини сураётган ходимлар учун концертлар, байрам совғалари уюштирилади.

Вазирлигимиз Рассомлар уюшмаси билан ҳамкорликда «Наврўз-93» мавзусида катта кўргазма ташкил этади. Унда жумҳуриятимизнинг таниқли мўйқалам соҳиблари ижодига мансуб асарлар намойиш қилинади.

Шаҳрисабзда Қашқадарё вилояти халқ ҳунармандлари — кулоллар, каштачилар, зардўзлар, ўймакорлар ва бошқа халқ амалий санъати усталарининг асарлари кимошди савдосига қўйилади.

Қарши шаҳрининг олий ва ўрта махсус ўқув юртларида «Ўрик оппоқ бўлиб гуллади» мавзусида тадбир ташкил этилиб, бунда вилоятда яшаб ижод этаётган маҳаллий шоир-ёзувчилар ҳамда санъат усталарининг талабалар билан учрашувлари, мушоиралари бўлиб ўтади.

Қардошлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш мақсадида Наврўз тантаналарида Марказий Осиёдаги қўшни давлатлар вакиллари қатнашиши ҳам кўзда тутилган. Масалан, Қашқадарё вилоятида ўтказиладиган тадбирларга Чоржўй вилояти, Хоразмга қўшни Тошҳовуз, Андижонга Ўш, Тошкентга Чимкент, Фарғонага Хўжанд меҳнаткашлари вакиллари таклиф этиладилар.

Маданият ва санъат муассасаларининг барча ижодий ходимлари ва мутахассислари Наврўз кунлари халқ хизматида бўлиб, аҳолининг маданий ҳордиқ чиқаришига ўз ҳиссаларини қўшишни шарафли вазифа деб биладилар.

Рустам ХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлиги маданий-маърифий ва халқ ижодиёти бошқармасининг бошлиғи.

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг
ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ

ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛАРИ,

UNIVERSAL IMPORT-EXPORT GmbH
MÜNCHEN HANNOVER

ФЕРМЕРЛАР ДИҚҚАТИГА

ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИМИЗ ЖАҲОННИ ҚАМРАГАН

КУП ТАРМОҚЛИ ОЛДИ-СОТДИ ФИРМАСИ
МЮНХЕН-ГАННОВЕР

ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАЙДИГАН, ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРГА АСОСЛАНГАН ҚУЙИДАГИ ЗАМОНАВИЙ УСКУНАЛАРНИ СОТИБ ОЛИШНИ ТАКЛИФ ЭТАМИЗ:

— САБЗАВОТ ВА МЕВА ҚУРИТИШГА МУЛЖАЛЛАНГАН МУЪЖАЗ ЗАВОДЛАР;
— КИЧИК СУТ ЗАВОДЛАРИ;
— ПИШЛОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИГАН ЗАВОДЛАР;
— МАҚАРОН МАҲСУЛОТЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИГАН УСКУНАЛАР.
— ТЕГИРМОНЛАР ВА БОШҚА УСКУНАЛАР.

Берилган буюртмалар қисқа муддатда адо этилади.

Ускуналарнинг баҳоси ўртача бўлиб, ишлаб чиқарувчи ва сотиб олувчилар учун мақбул даражада белгиланган.

Қурилмаларнинг меҳнат унумдорлиги ғоят юқори.

Ушбу қайта ишлаш корхоналарига сарфланган маблағ қисқа муддатда қопланади.

Ускуна ва қурилмаларга Сиз учун қулай бўлган усулда ҳақ тўлашингиз мумкин.

Шу кичик корхоналар бўйича Сизни қизиқтирган барча масалалар юзасидан фирмамизни Ўзбекистон Республикасида тарғиб-ташвиқ этиш ва унинг манфаатларини ҳимоя қилиш ваколатини олган ташкилот — «Нуристон» ассоциациясига — Ўзбекистон агросаноат комплекси тармоқларини информатизациялаштириш ва ривожлантириш уюшмасига мурожаат этишингизни сўраймиз.

«Нуристон» ассоциациясининг манзили: 700043, Тошкент, Халқлар дўстлиги кўчаси, 8-уй, телефонлар: (3712) 45-68-67; 45-22-41.

ҚАЙТА ИШЛАШ КОРХОНАЛАРИ СИЗГА ЯХШИ ДАРОМАД КЕЛТИРГАНДА ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ ЯҚҚОЛ НАМОЁН БУЛАДИ.

Жамғарма банки

ЗАЁМИНГИЗНИ МУАССАСАЛАРИМИЗДА АСРАСАНГИЗ БЕХАВОТИР БЎЛАСИЗ

Ўзбекистон Республикасининг 1992 йилги 12 фоизли ички ютуқли заёмларини Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки муассасаларида сақлаш ҳар бир фуқаро учун қулай ва бехавотирдир. Ҳозирги пайтда Жамғарма банки бўлинмаларида заёмларни уларнинг эгаларидан қабул қилиб олиш давом этмоқда.

Сақлаш учун қабул этилган облигациялар заём эгасининг меросхўри ёки меросхўри эмаслигидан қатъий назар бир ёхуд бир неча кишига васият қилиб қолдириши мумкин.

Жамғарма банки муассасалари заём эгаларининг хоҳишига мувофиқ сақлаш учун қабул қилинган эркин муомаладаги заёмларни тиражлар жадвали бўйича текширадилар ва заёмларнинг эгаларига ютуқларнинг суммаси ҳақида хабар берадилар.

Сақлаш учун қабул қилинган заёмлар уларнинг эгасига ёки эгаси томонидан ишонч қоғози берилган кишига тўлалигича ёхуд қисмларга бўлинган ҳолда берилади. Заём эгасининг аризасига мувофиқ облигациялар унинг ёки у томонидан ишонч қоғози берилган шахс манзилига етказиб берилиши мумкин.

Заём облигациялари сақлаш учун уларнинг эгалари томонидан йўқлаб олиш шарти билан ёки заём муддати тугагунга қадар қабул қилинади.

Облигацияларни сақлаб туриш учун йилига заём қийматининг 0,5 фоизи миқдорида ҳақ олинади. Облигацияларни тираж жадваллари бўйича текшириш учун ҳар бир заём ҳисобига 10 тийин миқдорида ҳақ олинади.

Жамғарма банклари томонидан сақлашга қабул қилинган республика заёми облигацияларига давлат томонидан кафолат берилади.

ҲУЖЖАТ ВА ҚИММАТБАҲО БУЮМЛАРНИ ҚАЕРДА ИШОНЧЛИ САҚЛАШ МУМКИН?

УЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЖАМҒАРМА БАНКИНИНГ МАХСУС СЕЙФЛАРИДА САҚЛАШ ЭНГ МАҚБУЛ ВА ИШОНЧЛИДИР.

Шундай ҳолатларда Сиз қуйидаги имконият ва афзалликлардан фойдаланасиз:
— қандай ҳужжатларни ва қанча миқдордаги қимматбаҳо буюмларни сақлаш учун қабул қилинганлиги сир сақланишига кафолат берилади;
— қанча муддат сақланиши Сиз томонингиздан белгиланади;
— Сизнинг хоҳишингизга мувофиқ сейф бўлинмасига қимматбаҳо буюмларнинг дастлабки қисмини қўйишни нотариал идора томонидан ишонч қоғози билан тасдиқланган киши томонидан амалга ошириш мумкин.

Сақлашга қўйилган ҳужжатлар ва қимматбаҳо буюмларингизга меросхўр бўлиши ёки бўлмаслигидан қатъий назар бир ёхуд бир неча кишига нотариал идора томонидан тасдиқланган васиятнома қолдиришингиз мумкин.

Сейф бўлинмаларига уларнинг сиғимига ва сақлаш муддатига кўра шартномавий нархларга мувофиқ ижара ҳақи олинади.

Ўзбекистон Республика Жамғарма банки.

Фарғона вилояти Риштон районидаги Тўда қишлоғида ўтган йили болалар кийим-кечагини тикиш, жун рўмол тўқиш цехи очилганди. Айни пайтда 25 нафар ишчи тайёрлаётган маҳсулотларнинг харидори кўп. Шу туфайли маош ҳам кўнгилдагидек.

Суратда шу цехнинг илғор ишчиси, режани 130-135 фоизга етказиб бажараётган Одинахон Фозиловани кўриб турибсиз.

Ҳ. МЕЛИБОЕВ олган сурат.

ХОТИРА СОВРИНИ

БАҲС ҚИЗИМОҚДА

Мамлакатимиз яшил майдонларида «Пахтакор-79» хотира соврини учун баҳслар давом этмоқда. Дастлабки учрашувлар натижаларини хабар бериб ўтгандик. Бугун навбатдаги ўйинлар ҳақидаги маълумотлар билан таништирамиз.

«А» гуруҳида Жиззахнинг «Сўғдиёна» жамоаси ўз мухлисларини қишки танаффусдан сўнг дастлабки йирик ғалаба билан хушнуд этди. Бахтиёр Ғофуров (учта) ва Диёр Файзиев (иккита) «Чирчиқ» дарвозасига киритган тўплар учрашув тақдирини жиззахликлар фойдасига (5:0) ҳал қилди. Эртаси куни «Сўғдиёна» Гулистон шаҳрида олий табақанинг янги аъзоси «Шифокор» жамоасига қарши майдонга тушди. Афсуски, учрашув якунланмай қолди. 27-дақиқага келиб ҳакам Е. Волнин мезбонлардан икки футболчини майдондан четлатгани туфайли тартибсизлик бошланиб, ўйин тўхтатилди.

Ушбу гуруҳда дастлабки икки учрашувни ғалаба билан якунлаган «Бинокор—Пахтакор-79» жамоаси пешқадам бўлиб турибди. Қибрайликлар иккинчи ўйинда «Косонсойчи»ни мағлуб этишди (1:0). Чирчиқнинг икки жамоаси ўртасидаги баҳсда олий табақа аъзоси зафар қучди (2:0).

«В» гуруҳида Тошкентнинг «Трактор» футболчилари иккинчи ғалабани қўлга киритишди. Улар «Маъданчи»ни 2:1 ҳисобида енгишди. «Янгиер» ва «Холис» учрашуви 3:3 ҳисобида дуранг билан якунланди. Ушбу гуруҳда Индонезия сафаридан қайтган Тошкентнинг «Пахтакор» клуби дастлабки учрашувини Муборакнинг «Машъал» жамоаси билан ўтказди. Ўйиннинг биринчи бўлимида пахтакорчилар олис сафардан сўнг чарчагандай туюлишди. Бироқ рақибни фақат жарангдор ном ва ўтмишдаги ғалабалар рўйхати билангина енгиб бўлмаслигини тушунган тошкентликлар танаффусдан сўнг фаолроқ ҳаракат қилишди. Натижада мамлакатимизнинг ўтган мавсумдаги энг яхши футболчиси Валерий Кечинов киритган уч тўп «Пахтакор»га ғалаба келтирди.

«С» гуруҳидаги мусобақаларда Бухоронинг иккинчи командаси қатнаша олмаслигини маълум қилгани боис ўйинлар жадвали бузилди. Дастлабки икки учрашувни «Нурафшон» футболчилари ғалаба билан якунлаб, бу гуруҳда пешқадамликни ўз қўлларига олишди. Бухороликлар авvalidа Қаршининг «Насаф» жамоасини (1:0), сўнгра Термизнинг «Сурхон» клубини (2:1) мағлуб этишди. Пешқадамга Когоннинг «Локомотив» футболчилари етиб олишлари мумкин эди. Аммо биринчи учрашувда Зарафшоннинг «Прогресс» жамоасидан 5:3 ҳисобида устун келган когонликлар иккинчи ўйинда «Насаф» билан очколарни баҳам кўришга (2:2) мажбур бўлишди. Шунингдек, «Сурхон»ни 1:0 ҳисобида енгган Самарқанднинг «Динамо» клуби ва «Прогресс»ни 4:1 ҳисобида ютган Навоийнинг «Зарафшон» жамоаси ҳам очко йўқотганларича йўқ.

«Д» гуруҳида ҳам мусобақа бошланиб улгурмасдан сўнгги ўрин «эга»си маълум бўлди. «Шаҳрихончи» жамоаси турнирни тарк этди. Хотира турнирининг ўтган йилги ғолиби Наманганнинг «Навбаҳор»и бу йилги мусобақаларни Қўқоннинг «Темирйўлчи» жамоаси билан бошлади. Томонлар кучлари тенглигини эътироф этиб (1:1) хайрлашдилар. Қўқонликлар «Наврўз» (Андижон)ни енгиб 1:0 ҳисобида ҳозирча пешқадам бўлиб олдилар. Фарғонанинг «Нефтчи» клуби илк учрашувда «Наврўз»га имкониятни бой берди — 1:2. Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Бахт» (Тўрақўрғон) — «Сувчи» (Наманган) — 1:0, «Сувчи» — «Савай» (Қўрғонтепа) — 1:2, «Атласчи» (Марғилон) — «Бахт» — 1:1.

ЯНГИЛИКЛАР

ЮБИЛЕЙ СОВҒАЛАРИ

● Бухоро вилояти ҳокимлиги буюртмаси билан Татаристондаги Чистополь соат заводида «Бухоро-2500» ва «Баҳовуддин Нақшбандий-675» сўзлари ёзилган соатлар ишлаб чиқарилмоқда. Бу юбилей меҳмонлари учун яхши совға бўлади.

ХАЙРЛИ ТАШАББУС

● Бухоро ҳокимлиги барча меҳнат жамоалари, маҳалла ташкилотларига мурожаат қилиб, «Наврўз» байрами арафасида — 13—14 март кунлари хашар ўтказишга даъват этди. Тушган маблағни Баҳовуддин Нақшбандий таваллудининг 675 йиллиги муносабати билан таъмирланадиган иншоотлар ва қадимий арк деворини тиклаш учун сарфлаш мўлжалланмоқда.

ТУРКИЯ НОНИ

● Бухоро билан Туркиянинг Малатия шаҳри ҳамкорлиги яхши самара бермоқда. Шартномага кўра хорижлик мутахассислар Бухорода нон фабрикасини қуриб берди. Янги корхонада ҳар куни 14—16 тонна хилма-хил нон ва булкалар тайёрланмоқда.

САФАРГА ҲОЗИРЛИК

Жиззах тумани маданият уйи қошида фаолият кўрсатаётган «Жиззах гулдастаси» халқ ансамблининг довруғи кенг қулоч ёймоқда. Руминия, Венгрия, Олмония, Булғория каби мамлакатларда бўлиб, хорижлик санъат шинавандаларининг олқишини олган ижодий жамоа айни кунларда Туркия сафарига ҳозирлик кўряпти.

— Икки давлат ўртасида имзоланган битимга кўра, қолаверса, Туркияда таҳсил олаётган ўзбекистонлик талабаларга концерт бериш мақсадида сафарга отланяпмиз,— дейди туман маданият бўлими мудири Карим Соатов. —Дўстлар диёридан янги қўшиқлар ўрганиб келишни ҳам ният қиляпмиз.

Й. ЖЎРАЕВ, ЎзА мухбири.

Бош муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Ҳ. РАҲМАТИЛЛАЕВ, М. ҚАЮМОВ, (бош муҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ, Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Узплодовощвинпром» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб—33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари—32-56-25. Деҳқончилик бўлими—32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими—32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг босмахонаси. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич — 64.602. Тир. 3 1 2 6 0. Буюртма Г—117.

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди — 20.30.

1 2 3 4 5 6